

עדותו של חח אלוף ישראל ליאור

היו"ר אגרנט: אפשר לקבל את שמך המלא ואם הדרגה שלך?

ליאור: תא"ל ישראל ליאור

היו"ר אגרנט: אתה מזהיר בהן צדק לומר אם האמת.

ליאור: כן.

היו"ר אגרנט: תוכל להגדיר לנו את תפקידיך וסמכויותיך?

ליאור: תפקידי הוא מזכיר צבאי לראש הממשלה, ולפני כחצי שנה

נחמנית ליועץ מיוחד לענייני פה"ע בחוץ-לארץ; הלחימה

בפעולות טרור עויינות בחוץ-לארץ במקומו של אלוף אהרן יריב.

היו"ר אגרנט: הלחימה במה?

ליאור: המלחמה בפעילות הבלגית עוביסינת בחוץ-לארץ. אבל תפקידי

העיקרי הוא מזכיר צבאי לראש הממשלה, בפברואר יהיו 8 שנים

שאני ממלא תפקיד זה.

היו"ר אגרנט: כמה שנים?

ליאור: 8 שנים בפברואר 1974. התחלתי עם ראש הממשלה לוי אשכול

המנוח, התחלתי לעבוד.

למעשה אין הגדרות תפקידים לתפקיד כזה ואין סמכויות.

היו"ר אגרנט: איך התפקיד הזה מתבצע בפועל?

ליאור: התפקיד הזה מתבצע בפועל על-ידי כך שאני משמש כמקשר בין

מערכת הכתרון ובין ראש הממשלה ולשכה ראש הממשלה. אני

עומד בקשר 24 שעות ביממה עם מרכזי הדיווח של אמ"ן, מודיעין; הם עומדים אתי בקשר ועם הדיווח המבצעי. כל דיווח שאני מקבל בעל פה או בטלפון מועבר בהחלט לנושא לידיעת ראש הממשלה בכל עת, בכל מקום שחיא נמצאת. אני מקבל, מועבר אלי חומר בכתב, דו"ח יומי מבצעי שמסכם את הפעילות המבצעית; מועברים לקטים, סקרים של אמ"ן, של המודיעין, דוחות ודברים בעלי משמעות מיידית חיונית מיד אני מביא זאת לידיעת ראש הממשלה בכל עת ובכל מקום; אני עומד בקשר עם המזכיר הצבאי לשר הבטחון. אין לי קשר ישיר עם צה"ל. זאת אומרת, אסור לי למעשה לפי ההגדרות שהוגדרו בזמנו בין שר הבטחון וראש הממשלה, כשהיתה הפרדה בין ראש הממשלה ושר הבטחון, הוגדרה הסמכות שלי רק לעבוד באמצעות הלשכה של שר הבטחון ולא ישירות דרך צה"ל כדי לא לשבש את תהליכי העבודה.

בנצאל: אחת נחמנית בפברואר 1966, אותה שעה היה לוי אשכול ראש

הממשלה המנות עצמו שר הבטחון.

ליאור: אחזור לזה אחר-כך. אני רק מדבר על עכשיו, כרגע, כיום.

זה היה שונה לחלוטין אז, ושונה לגמרי היום.

חיו"ר אגרנט: אתה בקשר עם לשכת שר הבטחון ולא עם צה"ל במישרין,

וזה מאז שהופרדו התפקידים, המשרות בין שר הבטחון וראש

הממשלה.

ליאור: כן. כאשר אני אומר שאני עומד בקשר עם לשכת שר הבטחון

הכוונה לא רק עם המזכיר הצבאי, ישנו שם היים ישראל,

שהוא מרכז חלק מהדברים.

דין: מי המזכיר הצבאי עכשיו?

יאור: חת אלוף יהושע רביב.

ישיבה י' בבוקר

ליאור:

יש לי קשר גם עם אחרים, כגון עם חיים ישראל; ישנו

שליש ששמו סגן אלוף אריה בראון.

מה עושה חיים ישראלי?

היו"ר אגרנט:

ראש הלשכה או מנהל הלשכה.

ליאור:

מי עוד?

היו"ר אגרנט:

סגן אלוף אריה בראון, שלישו של שר הבטחון. יש לו

ליאור:

מזכיר זיש לו שלישי. בנושאים מסויימים עם האלוף שלמה

גזית, שהוא עוסק בבטחון, הממונה לבטחון פנים בשטחים; עם רב אלוף צור בעניני רכש, ונושאים אחרים, ויש לו גם עוזר, אברהם בן יוסף עוזרו. מערכת הבטחון כאשר אני אומר, כוונתי לכל אותם האנשים, כאשר הסמכויות שם מפוצלות בהתאם לנושאים. אני עומד בקשר מדי פעם בפעם עם אנשים אלה. רק הדגשתי שקשר ישיר לצה"ל לא קיים בהתאם להגדרות שהוגדרו בזמנו.

ראש לשכת הרמטכ"ל, זה קשר שהיה פעם ואיננו קיים יוחר?

לסקוב:

אין לי קשר, אסור שיאיה לי קשר ישיר. אני יכול לפנות

ליאור:

לברר אחר פרט זה או אחר.

פעם זה היה אחרת.

לסקוב:

אני עוד אחזור לזה, אני מבין שיש פה בעיה, אמרו לי

ליאור:

שמעוניינים לשמוע בענין דו"ח שרף-ידין; אני מבין

שזה נושא שמתעניינים בו.

מי אמר לך?

ידין:

תת"ל י. ליאור:

המזכיר אמר לי כך.

היו"ר אגרנט:

מה הדבר, הכוונה שלנו שעדים שלנו לא ידברו אחד עם השני.

לנדוי:

לא, נאמר לו על-ידי המזכיר שאנחנו מחעניינים במושגים
שהיו בדו"ח שרף-ידין והוא החכונן לזה.

ליאור:

מסגרת התפקידים האלה היע בעיקר באמתעות המזכיר הצבאי
של שר הבטחון. מדי פעם בפעם שר הבטחון מכש במיוחד
להביא לידיעה ראש הממשלה דיווחים מיוחדים, אם חל שינוי במצב.

היו"ר אגרנט:

הוא מכש אותך להעביר לידיעה ראש הממשלה.

ליאור:

לראש הממשלה, להדגיש במיוחד, אם זה דיווחים מיוחדים,
אם זה הודעות מיוחדות, אם זה בקשת אישורים לפעולות
מעבר לגבול. לפעמים זה רק לידיעה ראש הממשלה, כמו סיורים, גיחות. יש דברים
מסוג כזה, וכמובן שכאשר קורה משהו, כאשר ישנה פעולה עומדים בקשר די הדוק לצרכי
קבלת דיווחים ישירים וקבלת אישורים.

כמובן שזה לא במקום השיחות הישירות שבין שר הבטחון
וראש הממשלה. שר הבטחון וראש הממשלה מדי פעם בפעם בהתאם לדחיפות הנושא מתקשרים.

היו"ר אגרנט:

הוא מדי פעם בפעם מחקר ישירות עם ראש הממשלה.

ליאור:

כן ומדווח לה, או להיפך. לדוגמה נקת, כאשר היה פעגין
של 13 המטוסים באותו היום כאשר הוא היה בכור הוא ניהל כל הזמן, עמד בקשר ישיר
ותח. כאשר יש דברים דחופים הוא מוצא את הדרך לדיווח. כמובן, אני...

יו"ר אגרנט:

אתה נוכח בשיחות בין ראש הממשלה ושר הבטחון?

אור:

במידה ואני נמצא במקום אני שומע, מקשיב. מה שכן,
אני משתתף בחור מקיף, בחור שומע חופשי בישיבות

ישיבה י' בבוקר

תא"ל י. ליאור:

המטכ"ל. פעם בשבוע ביזם שני בדרך כלל מתקיימת ישיבת המטכ"ל. אני משתתף שם כדי לשמוע, להקשיב על-מנת להיות בתוך העניינים. זה המקום היחיד העיקרי שאני יכול למעשה לחוש גם מה קורה. כמובן שאני משתתף...

אתה לא משתתף בדיונים שם, אחה רק נזכח?

היו"ר אגרנט:

לא משתתף, רק נזכח. רק בישיבות מטכ"ל, לא בדיונים.

ליאור:

אחרים. זה השוני ממה שהיה פעם, לגבי מה שר/א לסקוב

שאל. פעם כאשר, לפני ההפרדה הזאת, המזכיר הצבאי לראש הממשלה היה משתתף גם ^(א) בדיונים של המטה הכללי; דיונים יותר מצומצמים על חכירות, דיונים משימתיים. זה שונה.

מתי זה היה?

היו"ר אגרנט:

כאשר הייתי בחפקיד מזכיר צבאי לראש הממשלה ושר הבטחון

ליאור:

בתקופתו של לוי אשכול, אז השתתפתי בפגישות האלה בישיבות

היותר מצומצמות, נאמר כך, בדיונים, חכירות, הכנה הצבא למלחמה, הקצים וכל מה שכרוך בזה.

אני משתתף בפגישות של ראש הממשלה עם שר הבטחון, הרמטכ"ל

וכל הגורמים הללו. ראש הממשלה מטילה עלי או מבקשת ממני לספל בנושאים שונים בהתאם לצורך ^{לפי} הקשורים במערכת הבטחון. היא מבקשת לבדוק נושאים.

העקרונות האלה או שיטת העבודה, צורת העבודה כפי שפרטתי

כאן.

כאשר אתה עושה את זה מה אתה מוסר לה? היא מבקשת אותך

היו"ר אגרנט:

לספל בנושאים שונים בהתאם לצרכים הקשורים במערכת הבטחון.

לדוגמה, היא רוצה לדעת לדוגמה מה מצב הרכש היזם, אני

ליאור:

פונה ישירות אל המזכיר הצבאי של שר הבטחון ואומר לו:

שהגת זה מה שראש הממשלה מבקשת; גותן לו את הנושאים, את הפירוט של הדברים שאני מבקש; אומר לו שאני מבקש זאת עד מחר או מחרתיים, כל הזמן שצריך, והוא באמצעות לשכת שר הבטחון או צה"ל מכין את הנחונים וביום בשעה קבועה ביום המיועד אני מקבל את המסמך מוכן. אם זה אינו מספק אותי בשלב מסוים אני חוזר ומבקש הבהרות, או שראש הממשלה מקבל ולא חושבת שזה בדיוק מה שהיא חשבה, שוב מחזירים ומקבלים השלמות. יכול להיות מקרה שג', ראש הממשלה נוסעת לביקור בחוץ-לארץ, אם זה ארה"ב במקרה האחרון, בכל מקרה היא מבקשת הכנה חומר, מומר מודיעיני, סקירה על המצב הבין ערבי, המצב בין ארצות ערב, המצב נאמר, אם זה עניני הרכש שלהם, ואם זה ענינים ונושאים אחרים. אנחנו מכינים את הנחונים, מעבירים את זה ללשכת שר הבטחון, למזכיר הצבאי של שר הבטחון והוא מעביר זאת לרמטכ"ל; הרמטכ"ל מעביר זאת לראש אמ"ן וחוזר חלילה. כך אני מקבל את המסמך אם זה מספק - טוב, אם לא, מחזירים אותו עוד פעם עם ההשלמות הדרושות.

בדרך-כלל המקובל במקרים כאלה^{שהוא} אומר לי, אחרי שהוא העביר את הבקשה להכין את החומר, אומר לי: ישראל, תפגש עם אדיה שלו ישירות, לרוגמה.

ידין: מי אומר זאת?

ליאור: המזכיר הצבאי. תפגש ותמסור לו בדיוק למה אתה מתכוון.

אני נפגש אתו, מסביר לו אז גם כן, החומר מועבר חזרה אל ראש הממשלה בצ'גורות האלה.

היו"ר אגרנט: אתה מקבל זאת בכתב?

ליאור: אני מקבל זאת בכתב. יש דברים שאני מקבל גם בעל-פה, בטלפון, דברים דחופים מידיים.

היו"ר אגרנט: אמה בעצמך גותן הערכות לחומר הזה?

אני הערכות, אני לא עושה הערכות, אסור לי, אין לי סמכות

לעשות הערכות. אני יחסי בלבד, אני שומע הערכות.

אחה אומר שאתה יחסי, אין לך מנגנון? מי יש לך?

זבנצאל:

מה יש לך לכיצוע?

עכשיו במקרה יש לי עוד עוזר אחד בלבד שעוסק בעיקר

ליאור:

בפחעי בחוץ-לארץ. אני יחסי עם פקידה. כאשר אני

נוסע אנשי הלשכה הם עוסקים בעובדה זו או מישהו אחר.

לשכת ראש הממשלה?

שנדרי:

לשכת ראש הממשלה.

ליאור:

אחרי כן רשמה ש

ת"ל ליאור

י. ליאור:

או מה שקוראים סידורים מיוחדים, שאחד העוזרים
של שר הכטחון, זה המזכיר הצבאי או השליש, הוא

מדווח ללשכה, ללשכת ראש הממשלה ומחזיקים בתמונה את ראש הממשלה.

כשאתה מלווה את ראש הממשלה בחו"ל, איך זה פועל?

נבנצאל:

כשאני מלווה בחו"ל, אז באותם המקרים כל הקשר של

י. ליאור:

24 השעות, מה שאמרת לך (24 שעות כשמה אני קשור)

-הדיווח קשור אחנו. מדווחים על כל אירוע. במקרה כזה כל הדיווחים האלה מועברים
לאחד מאנשי הלשכה אצלנו.

אתה קשור 24 שעות ביממה עם לשכת ראש הממשלה?

היו"ר אגרנט:

כן.

י. ליאור⁴

והם מעבירים לך את הדיווח?

היו"ר אגרנט:

כן, אגב, לשם אינפורמציה, בחדרי, גם בירושלים וגם

י. ליאור:

בתל-אביב יש לנו טלפרינטר לדיווח מבצע. כל

ידיעה מועברת בטלפרינטר בכל הדרגים, אני מקבל העתק של הידיעה הזאת.

כשאתה בחו"ל, אתה אומר, הקשר מקויים דרך מישהו

נבנצאל:

פלשכת ראש הממשלה?

כן.

י. ליאור:

מי הוא המישהו?

נבנצאל:

קאש הלשכה. רק כדי לודא שהענין הוא יותר טוב.

י. ליאור:

למשל, בפעם האחרונה הוא היה קצין בצה"ל, שהוא

עוסק גם בפח"ע בחו"ל, אין לו מספיק העסוקה - אז הוא גם עוסק בקבלת אסנפורמציה,
בהעברת אינפורמציה וכל מה שכרוך.

מיהו ראש הלשכה?

נבנצאל:

ראש הלשכה הוא מר אלי מזרחי.

י. ליאור:

אז אני מבין, ראש הלשכה הוא עוזרך?

היו"ר אגרנט:

0479

תא"ל ליאור:

יש קשר בין הלשכה ובין ראש הממשלה. יש קשר כמעט יום יום. אם יש דברים מיוחדים מבריקים מיד. מדברים איחה בטלפון. הקשר הזה לא נותק. ממשיכים לשמור את ראש הממשלה בקשר. זה גם חלוי, יש ממלא מקום, באיזה מידה ממלא המקום חושב שיש צורך להעביר או לא.

נבנצאל:

אם אתה מלווה את ראש הממשלה לחו"ל, אז ראש הלשכה מקיים קשר גם עם סגן ראש הממשלה?

תא"ל ליאור:

כן.

נבנצאל:

ומשירות לשניהם באופן שווה?

תא"ל ליאור:

כן. לא באופן שווה. אצא זה לא יכול להיות שווה. בכל

אופן בדיווחים לחו"ל, אם אין דברים מיוחדים - אז

לא צריך לבטריד את ראש הממשלה בכל מקרה. פה בארץ מי שנשאר כממלא מקום או כממלא חפקיד, הוא מקבל את הדיווחים במקום.

לסקוב:

אני רוצה להבין, ראש הממשלה נוסעת ואחה נוסע איתה -

זה ברור, אז מישחו אחר פה מערכון אח ממלא המקום.

כאשר ראש הממשלה נוסעת ואחה נשאר פה, נקבע ביניכם לאור המצב "זה תעביר"?

י. ליאור:

כן, גן 100%.

לסקוב:

היא בחמונה בכל אותם הדברים שהיא באותו רגע

רואה אותם כדברים חשובים?

י. ליאור:

כן.

לסקוב:

זה מגיע אליה "ביי הוק וביי קרוק"?

יעליאור:

כן, אין בעיה, אם חושבים שצריך, אז זה מגיע אליה

מהר.

לסקוב:

והלשכה מדווחת כאן, מעדכנים אח ממלא המקום של

ראש הממשלה?

י. ליאור:

כן.

הי"ר אגרנט:

כאשר ראש הממשלה נוסעת לחו"ל, דברים מיוחדים

מעבירים לה או באמצעותך - אם אתה פה, או אם אתה

איחה בחו"ל - באמצעות ראש הלשכה? ודברים אחרים מסתפקים בעדכון ממלא מקום

ראש הממשלה?

תא"ל ליאור

כן. רציתי להוסיף כאן עוד בקשר לחפקידי, אפשר?

י. ליאור:

כן. כל מה שאתה רוצה תספר לנו. תמשיך לספר לנו.

היו"ר אגרנט:

בהתאם לתפקידי אני גם עומד בקשר עם ראשי השירותים
וראש הממשלה. אני מקשר בין ראשי השירותים וראש

י. ליאור:

הממשלה.

איזה שירותים?

היו"ר אגרנט:

המוסד ושירות הבטחון הכללי.

י. ליאור:

אמ"ן. זה כבר הזכרת.

היו"ר אגרנט:

אמ"ן לא. אני רוצה שיהיה פה ברור. אולי אחר-כך
אני אומר פה מלה, זו נקודה מאד מרכזית. אני אחר-כך

י. ליאור:

אחזור.

אחה אומר, המוסד ושירות הבטחון הכללי. מה פירוש
הדבר שאתה מקשר ביניהם?

היו"ר אגרנט:

הם כפופים לראש הממשלה, אני אצא מקשר ביניהם.

י. ליאור:

ז"א, הם מעבירים חומר לראש הממשלה. הם מבקשים שאני

אביא נושא מסוים בפני ראש הממשלה. הם מבקשים פגישות עם ראש הממשלה. הם יוזמים
דברים. אז אני מביא את זה לראש הממשלה. הם באים לפגישות לראש הממשלה. כמוכן
מפעם לפעם הם נפגשים עם ראש הממשלה ומסכמים דברים לביצוע. הם מווחים לי על
הביצוע על מנת ש-

אתה נוכח בפגישות האלה?

ישין:

כן, אני נוכח בכל הפגישות.

י. ליאור:

כאשר מבקשים להתקבל אצל ראש הממשלה, הם מקבלים
את זה בכל מקרה?

נכנצאל:

0481

- י. ליאור: בכל מקרה.
- נבנצאל: כל פעם שאחד מהם מבקש להתקבל אצל ראש הממשלה, ראש הממשלה מקבלת?
- י. ליאור: כן, 100%. יש לפעמים שאני אומר להם: אולי כבר הגיע הזמן להיפגש. אז הם אומרים: רגע אחד, אולי בעוד כמה ימים, אפחצו עכשיו עומרים בפני מצב של חומר, ריכוז חומר, קבלת חומר, אז ניפגש. אבל בדרך כלל מתי שרק פונים, ראש הממשלה מקבלת אותם.
- לנדאו: יש פגישות לעחים מזומנות עם ראש המוסד, זו פגישה שבועית, זו שבועית או לפי הצורך?
- י. ליאור: לפחות פעם בחודש או פעם בשבועיים. יש מקרים שהיו שלש פעמים בשבועיים פגישות כאלה, פתוצאה מדברים שדווקא ראש המוסד רצה להביא בפניה.
- היו"ר אגרנט: כמה, פעמים-שלוש?
- י. ליאור: לפחות פעם בחודש פגישה קבועה. לפעמים פעם בשבועיים. בהתאם לצרכים לעתים יותר חכופות. היו מקרים שלאור המצבעים, , או ידיעות שיש לו, בכל רגע הוא מתיצב כיום, בלי לה ומדורות.
- יריין: זה, אני מכין, בגלל סיב האופי, על מבצעים שהמוסד היה אחראי להם, לא על ידיעות? או גם על ידיעות?
- י. ליאור: בין היתר. כאשר דפדפתי קצת בחומר, זה לא רק מבצעים, אלא גם ידיעות. הוא הדגיש תמיד, ראש המוסד הדגיש בין היתר ידיעות. אם להביא דוגמא:
- היו"ר אגרנט: הפגישות גם בקשר עם ידיעות?
- י. ליאור: גם בקשר עם ידיעות.

0482

זה גם חל על פגישות עם שרות הבטחון הכללי?

היו"ר אגרנט:

עם שירות הבטחון הכללי.

פ. ליאור:

מהי הפרופורציה בין ראש הש.ב.כ וראש המוסד?

נבנצאל:

מה מספר הפגישות?

פ. ליאור:

על ידי ראש המוסד יותר מאשר שירות הבטחון הכללי.

לראש המוסד יש זכרים יותר תכופים. לשרות הבטחון הכללי

שיווחים שוטפים. למשל, אביא לכם דוגמא: ידיעות. זה היה ב-21.9.73. היחה לו

פגישה לראש המוסד עם ראש הממשלה. אז הוא הביא לידיעתה דבר אחרון:

"יש לנו ידיעות בנושא הטילים. את יודעת שמזמן..."

היתה פגישה בין ראש המוסד לראש הממשלה.

היו"ר אגרנט:

במקרה אני פתחתי ב-22.8.

פ. ליאור:

האם נרשם פרוטוקול מלא של פגישה כזאת?

לנדאו:

נרשם פרוטוקול. אינני יודע אם זה בסמכותי להשאיר את

פ. ליאור:

הפרוטוקול הזה.

בסמכותך להשאיר כל מה שאנחנו מבקשים. על איזה פעם

היו"ר אגרנט:

אתה מדבר?

פתחתי ב-23.8.73. ~~במקרה~~ הפגישה הבאה שהיתה רשומה

פ. ליאור:

זה 21.9.73, ~~במקרה~~ בריוק חודש. הפגישה השניה היתה

ב-21.9.73.

מה היה אז בפגישה הזאת?

היו"ר אגרנט:

במסגרת הדברים, המבצעים השונים והשיחות הוא אומר

פ. ליאור:

דבר אחרון: "יש לנו ידיעות בנושא הטילים. אתה

יודעת שמזמן קיבלנו ידיעות על טילים..."

אצל מי?

היו"ר אגרנט:

0483

י. ליאור:

"את יודעת שמזמן קיבלנו ידיעות על טילים לטווח

300 ק"מ, זה ה"סקאר". יש לזה אמותים, כלומר - יש

פשענות נוספות בנושא זה על טילים לטווח כזה.

היו"ר אגרנט:

הוא אמר שזה אצל המצרים?

י. ליאור:

כן. "אלה כנראה טילי סקאר. אנו קיבלנו גם אתמול

שאלות בנושא זה. כנראה שגם הם יודעים

משהו על כך. זה טיל סקאר שאצלם מקובל כבעל טווח בינוני, בין 100 ל-300 ק"מ.

יש לו ראש כימי וגרעיני.

היו"ר אגרנט:

בין 100 ל-300 ק"מ?

י. ליאור:

יש לו ראש כימי וגרעיני.

נבנצאל:

כך כחוב? אני רוצה להיות בטוח.

י. ליאור:

יש לו ראש כימי וגרעיני.

יריין:

שמענו את זה. יש לנו המסמך הזה. מה קרה אחרי זה

שהוא הודיע?

י. ליאור:

"אני מוכרח לומר שאותי זה די מפתיע שהרוסיים יעשו זאת".

יריין:

ראש המוסד ממשיך?

י. ליאור:

כן, הוא ממשיך ואומר כן: "אם זה יתאמה לנו, זו

אסקלציה משמעותית מאד בענשן זה ואני מוכרח לומר

שאותי זה די מפתיע, מדוע הסובייטים עשו זאת. מה מכריח אותם בשלב זה."

היו"ר אגרנט:

אם זה יתאמה, הוא אומר, אז?

י. ליאור:

אז זו אסקלציה משמעותית מאד בענין הנשק. "ואני מוכרח

לומר שאותי זה די מפתיע, מדוע הסובייטים עשו זאת. מה

מכריח אותם בשלב זה של יחסיהם עם האמריקאים לעשות אסקלציה כזאת. אבל יש

סימנים לכך שהם כבר נמצאים, או בדרך למצרים. ראש הממשלה: האם אנו מדברים עם

על כך? - קיבלנו רמז כרי לאמת זאת במישור המודיעיני

ואחרי כן יש לזה משמעות פוליטית".

גבנצאל:

מה פרוש?

י. ליאור:

אני אגיש לכם את הקטע הזה.

גבנצאל:

איך העד מבין את המשפט הזה, קודם כל במשפך המודיעיני?

י. ליאור:

אחר-כך יש לזה משמעות פוליטית, זה שהסובייטים החליטו

להעביר סקאר למצרים, כאשר יש לו גם ראש כימי

וראש גרעיני, יש לזה משמעות פוליטית ממדרגה ראשונה. אם כבר החליטו להגיע

לרמה כזאת של אסקלציה, יש לזה משמעות פוליטית.

גבנצאל:

מודיעינית - כדי לקבוע עובדות, משמעות פוליטית -

זו משמעות.

יריין:

אם זה נכון.

היו"ר אגרנט:

אולי הרוסים דוחפסם אותם למלחמה. גם זו יכולה

להיות משמעות.

י. ליאור:

המצרים, ארצות ערב טענו כל השנים מאז מלחמת ששת

הימים שהבעיה שלהם היא זו, שאינם מסוגלים להכות

בנו בעומק. הבעיה שלהם זהו העומק, חרירה לעומק קשה. היו ויכוחים. אני לא

נכנס לזה עכשיו. אני לא במקומו של אלי זעירא וצביקה.

היו"ר אגרנט:

טוב, תמשיך לקרוא. אחת תגיש, אבל בינתיים תקרא.

י. ליאור:

יש ויכוח איך לפשט את זה. יש

שגורסים ומי שמאמין, שאף אחת מהגורדות

איננה פועלת אלא על פי הכחבה ממוסקבה. חושבים שזה חלק מ"מאסטר פלן". יש

אחרים האומרים שזה על בסיס בילטרלי ולא בניגוד לסובייטים. אני חושב שהפתרון

השני הוא הנכון, אבל יש שרוצים שנביא להם הוכחה, ואת מכירה את הדבר

הזה."

ישיבה י' (בקר)

תא"ל י. ליאור:

"ואתה מכיר את הדבר הזה".

מה קורה? - אנחנו פונים

יש פה ענף, עוסק קצת, לומד קצת,

אבל זה ענין כבד מאד, מסובך מאד.

לנדאו:

אם אני מבין נכון בקשר עם פניות

ז"א, שאנחנו רוצים

כך זה מצלצל בעיני.

להוכיח להם, שיש פה אסקלציה,

י. ליאור: לא. לא, אני לא יודע אם כך הוסבר לכם.

לנדאו:

לא. אלא, מה שאתה קורא עכשיו מצלצל לי.

לא. לא.

י. ליאור:

גמרה לקרוא את זה, את התיק גמרת?

היו"ר אגרנט:

כן. אני פשוט הבאתי דוגמא.

י. ליאור:

זה נמסר לראש הממשלה כאשר היתה ברומא או בארץ?

היו"ר אגרנט:

כאשר היתה בארץ.

י. ליאור:

יש תשובה לראש הממשלה?

י. ידין:

פה סוכם, שהוא ממשיך לספל

י. ליאור:

0486

ר.ב.א

-21א-

ועדה החקירה - 6.12.73

ישיבה י' (בקר)

י. ליאור:

הבאתי דוגמא של עניין, שראש המוסד, בהיותו בפגישה שגרתיית
אצל ראש-הממשלה העלה בין היתר, את הנושא כנושא.

אני רוצה להבין, מה פשר הפנייה

לנדאו:

(המשך בעמוד 22 - ר.ב.א.)

לנדאו:

בקשר לזה - לקבל אימות? לספר להם אינפורמציה?

ואם כן, לאיזה צורך?

תא"ל י. ליאור:

צביקה זמיר, פנה מיד

עם קבלת הידיעה על מנת לדעה, לודא, זה נכון או לא

נכון? אני לא נכנס פה לפרטים גם בני"ל.

הוא גם פנה, בשלב מסויים בבקשה, שאנחנו יודעים, וזה מתאמת. יכול להיות

גם כתוצאה מצילומי אויר - אנחנו מצלמים ומגלים המצאותו של הנשק הזה,

ואז, במקרה הזה, אנחנו פונים ואומרים: רבותי, הנה הנשק הזה

קיים.

כאן הנושא היה, : לאמתצבנצאל:את זה. כאן מדובר בפנייה , שנאמת

את העניין הזה, לא פנייה שלנו אליהם?

להיפך, אני מבין , ומבקשיםי. ידין:

מאתנו לאמת את זה.

היו"ר אגרנט: העד סיפר -

אנחנו בקשנו את ראש המוסד, וסוכים - שראש המוסד מבקש

לאמת זאת.

י. ידין: היו פה שני שלבים: הוא בא ומדווח, מדבר - היו

לנו ידיעות כאלה וכאלה, והם בקשו מאתנו לאמת

בישיבת סוכים, שיפנו אליהם לאמת את זה.

י. ליאור: כל העניין כבר היה אחרי שפנינו.

היו"ר אגרנט: אולי תקרא את זה ער-פעם?

י. ליאור: היתה ידיעה כזו בדבר הטילים, אני אקרא זאת עוד פעם

(מצטט את כל הקטע אל הפגישה עם ראש הממשלה).

מה שהוא אומר בסוף לראש הממשלה -

ז"א, שאנחנו לא משוכנעים מה שהם אמרו לנו.

היו"ר אגרנט: מה הפסק האחרון שקראת?

י. ליאור: מה שהוא אמר בסוף לראש-הממשלה - אנחנו מכירים את

ז"א, שאנחנו לא משוכנעים שמה שהם אמרו לנו אמין.

היו"ר אגרנט: מה המשפט האחרון שקראת?

י ירין:

[ ]

י. ליאור: בענין זה צריך לקחת את כל המודיעין.

זה מאותו הרגע שהחילו לדבר אחס.

י. ירין: אני רוצה לשאול שאלה אחרת, אם אנחנו עוסקים

בהקשר של הענין, היות וזה הובא, יש פה מסקנות

מדיניות. אבל, כפי שאתה הסברת קודם - היו לנו ידיעות שהמצרים מתחבטים

ביותר בנשק עמוק ושכאילו, בכל אופן כך נמסר לנו, כאילו שזה מוגע בעדם -

חוסר נשק מסוג זה - כאילו ליזום מלחמה נגדנו?

י. ליאור: אחת הסיבות.

י. ירין: אחת הסיבות. כאשר הובאה ידיעה כזו לראש הממשלה

האם ה"פולו אפ", או המשך הטיפול מצד ראש הממשלה

עם שר הבטחון והרמטכ"ל היה, באספקט השני של הבעיה, כלומר: הבעיה לא בינינו ובין

[ ] אלא, מה המשמעות שיש לזה על יכולת מצרים, או על כוונת מצרים,

ולאן זה צועד?

י. ליאור: (א) בקשנו, והיא עסקה בזה אישית (וכאן צריך לבדוק

תאריכים) את הלנס, את הטיל האמריקאי..

י. ירין: לא. לא הבנת את השאלה שלי.

היו"ר אגרנט: האם היה מעקב אחרי זה של ראש הממשלה, במובן זה

שהיא נפגשה עם שר הבטחון כדי לדון במשמעות

הידיעה הזו?

י. ירין: לא התכוונתי מעקב פעיל, לחשוב על איזה אמצעים לנקוט

נגד זה, אלא, מה המשמעות המודיעינית בעובדה שלמצרים

יש סקאדיים? ועל רקע ההנחה שלנו, שהמצרים מחפשים כל הזמן נשק נגדנו, עמוק,

וזו אחת הסיבות שמנעה מאתם להכנס למלחמה נגדנו. אני מתכוון ל"פולו אפ" מודיעיני

למלחמה. האם יש לך איזה טעון לזה?

י. ליאור:

אני פה הכינתי כל מיני מסמכים על דיונים

שהיך לפני זה. לא הבאתי את ישיבת הממשלה

שהיתה ושבה הופיעו שר הבטחון והרמטכ"ל והציגו חכנית "אופק" בפני הממשלה

כאן. אבל כאן, המסמכים שאני אשאר לכם, ב-9.5.73 ראש הממשלה ביקרה בחמ"ל

(חדר המלחמה) של הרמטכ"ל בהשתתפות שר הבטחון, הרמטכ"ל, ראש אג"ם, ראש אמ"ן..

והיו עוד אנשים.

לסקוב:

אלפפי פיקוד?

לא.

י. ליאור:

זה היה אז בקשר עם המתיחות שהיתה במאי כנראה.

י. ידין:

אז ראש הממשלה ישבה כמה שעות, וכאן תראו את

י. ליאור:

ההסבר שניתן לגבי האפשרויות השונות של צה"ל.

לא רק מה קורה עם צה"ל, מדובר על כל סוגי הנשק למיניהם.

כולל סקאד?

ח. לסקוב:

על הסקאד נשאלתי. אני חושב שכבר אז דובר

י. ליאור:

על זה. אני לא בטוח.

הוסבר, מה צה"ל מכין, איך צה"ל מוכן, באיזה חנאים

מוכן. זה היה ב-5 לחודש.

אפשר יהיה לקבל את הסטנוגרמה של הישיבה הזו?

ח. לסקוב:

כן.

י. ליאור:

אתה הבאת לנו עכשיו חומר על כל הפגישות בין ראש

היו"ר אגרנט:

המוסד בזמן האחרון שלפני המלחמה, בחודשים האחרונים,

ובין ראש הממשלה, ועל דיווח שלו. נחת לנו דוגמא אחת. עכשיו, יש לך עוד דיווחים

כאלה, פרוטוקולים על פגישות כאלה מהחודשים האחרונים?

ניקח את הפגישה האחרונה שלהם ב-21.9.

י. ליאור:

מה הבאת לנו? מאי ה תאריכים?

היו"ר אגרנט:

אני אספתי, לא ידעתי שאצטרך להשאיר את החומר,

י. ליאור:

אספתי חומר מתאריך, גמר מ-5.4

נכנצאל:

פגישות בין ראש הממשלה וראש המוסד, מאיזה

חאריך?

י. ליאור:

מ-5.4

היו"ר אגרנט:

עד?

י. ליאור:

עד 21.9.73.

היו"ר אגרנט:

אחרי זה לא היו פגישות?

י. ליאור:

בזמן המלחמה היו פגישות.

היו"ר אגרנט:

עד פרוץ המלחמה?

י. ליאור:

זו הייתה הפגישה האחרונה.

היו"ר אגרנט:

זה הכל מחובת אצלך בתיק אחד?

י. ליאור:

זה מחובר בתיק אחד, כאשר יש פה הרכה נושאים.

לנדאו:

אולי הוא נבהל מהעובדה שהוא ישיאר את התיק כולו.

אולי גם בשכילנו יותר טוב שיוציא את הנושאים

שמענינים אותנו. אולי תעשה מזה תדפיס, יש דברים שבכלל אינם נוגעים לנו.

י. ליאור:

יש פה דבר מבצעיים מאד עדינים, אבל אם חגידו לי

אני מוכן תוך יום, לתת את כל אותם הקטעים הרלוונטים.

נכנצאל:

זה יהיה חסר לזם שם מבחינה מעשית.

היו"ר אגרנט:

אינני יודע מה שיש שם, אנחנו מעונינים מה שמעניין

אותנו.

י. ליאור:

אני יכול להראות לך את התיק, תסתכל בזה דקה אחת.

היו"ר אגרנט:

אולי בהפסקה נעבור על זה.

יש הרבה פגישות כאלה?

י. ליאור:

כן.

היו"ר אגרנט:

כמה יש פה?

י. ליאור:

10 פגישות, 7 פגישות.

לנדאו:

הלא את הדברים שהועדה צריכה לחקור, אתה יודע.

לנדאו:

קראת את תנאי המינוי שלנו. אתה יכול לפי זה להרכיב

את החומר.

כן. אני גם סמנתי לי. אני מוכן לעשות זאת. אין בעיה.
בהפסקה, אני מוכן א רגע לדפדף ונראה את הדברים.

י. ליאור:

זה לא כדאי שזה יסתובב.

בעקבות הדברים של השופט לנדאו, יצא, שהוא יספק לנו,
העתק מלא של כל הפרוטוקולים שנוגעים לכל הבעיות

י. ידין:

המודיעיניות, ויוציא משם אותם הדברים שנוגעים למבצעים עדינים, שאינם
שייכים לנו.

שייכים לנו.

אם תאמרו לי להשאיר, אני לא מתסכסך. איך שאתם
רוצים. אני מוכן להשאיר את כל התיק.

י. ליאור:

אנחנו רוצים רק את החומר הנוגע לנושא ולא לשום
דבר אחר.

ח. לסקוב:

חסדר לנו קטעים שרלונגטים לנושא שלנו, תעשה העתק
ותגיש לנו.

היו"ר אגרנט:

כל הפגישות של ראש-הממשלה עם ראש המוסד, ראש
אמ"ן הנוגעים לנושא.

י. ידין:

הייתי מכין זאת לפני זה, לא ידעתי בדיוק.

י. ליאור:

אולי נבקש מהעד, שהוא ישאיר את התיק אצלו
באותו העתק שהוא כעת. אם נרצה להתיחס בדע

נבנצאל:

שהוא שלם. כך שאם נרצה לחזור על זה, שזה יהיה.

אני בפירוש לא רוצה לדעת על הדברים האחרים.

י. ידין:

מה שפחות אנשים יודעים על זה, יותר טוב.

ידין:

אני חוזר לשאלה אחרת. אני רוצה להבהיר לך את הדבר.

בקשר לשיחה על ענין הסקאדים, מטעם ראש המוסד, ברור שיש

לזה אספקטים שונים, שעל חלק מהם שמענו: יחסים עם אמריקה, ציוד שלנו עבור

דברים אלה. אבל ~~אני~~ - וכאן אני חוזר לבעיה ששאלתי עליה ולא קיבלתי תשובה -

יש לזה היבט אחר, בהתאם לדוקטרינה המודיעין ששמענו עליה, היינו שהמצרים התלבטו -

כפי שאתה אמרת - מהעובדה שאין להם נשק להחקפה לעומק נגד ישראל. וזוהי כאילו

אחת הסיבות לפחות, המונעות בעדם לחשוב על היכולת שלהם למלחמה. אני הייתי

רוצה לדעת - ואם אתה לא יכול לענות עכשיו, תחפש בחומר, ואם יש חומר כזה המציא

לנו - האם המשמעות הזו של מציאות הסקאדים במצרים הובאה לידיעת ראש הממשלה,

או שהיא עצמה חשבה על כך, ובעקבות זה - מה היו הדיונים על אפשרות של פתיחת

מלחמה? האם השאלה ברורה לך או לא? אתה מבין את השאלה?

י. ליאור:

אני מבין את החלק הראשון; מזה קשור לפתיחת המלחמה?

ידין:

בלי שאכנס לפרטים, נמסר לנו על-ידי מישהו מוסמך,

שאחת ההנחות המקובלות שהיו בקהילת המודיעין היתה,

שמצרים לא תיכנס למלחמה, לא תפתח במלחמה - ואינני מדבר על פעולות איבה -

אלא כאשר ואם תהיה להם תשובה בנשק ליכולת שלהם לפגיעה בעומק במרכזים אזרחיים

ושדות תעופה שלנו. או נציג זאת בצורה הפוכה: כל עוד אין להם תשובה לבעיה,

הסבירות שהיא תפתח במלחמה היא נמוכה. כך נמסר לנו. אני חוזר על השאלה: האם נמסר

לך הדבר, ודרךך עבור ראש הממשלה? הדוקטרינה הזו ידועה או לא? אם כן,

נמסרה ידיעה על-ידי ראש המוסד, האם היא נדונה עם ראש הממשלה, דרךך או במישרין,

האם נדונה המשמעות של מציאות נשק מסוג זה אצל המצרים מבחינת היכולת שלהם

לפתוח במלחמה, או לא? אתה מבין?

י. ליאור:

כן.

על כך הייתי רוצה שחרכז מכסימום של חומר שאתה יודע עליו,
בזיקה אל ראש הממשלה.

ידין:

י. ליאור:

ארכז לכס את החומר בענין זה. זה גם קשור בפעילות מודיעינית
שנעשתה לאור דברים אלה.

אני יודע, שנושא זה היה ידוע ומוכר לראש הממשלה, זה לא
באמצעותי, לא באמצעות שליחים; ישירות, שר הכטחון וראש הממשלה דיברו לא פעם
בנושא זה.

ידין:

מתוך רצון להיות נצח פדנט: אני מעונין לדעת, האם בתוך
כל הדיונים האלה אמר מישהו, שלעובדה זו יש משמעות, שהיא
משמעותית גם לזה שפירוש הדבר שמרגע זה המצרים יכולים לפתוח במלחמה $\frac{1}{2}$ במידה
שהגורם הזה היה מרטיע אותה עד עכשיו.

י. ליאור:

זה ברור לי. אני ארכז את החומר.

נבנצאל:

זכור לך שמישהו עמד על המשמעות הזו?

י. ליאור:

שאלו אותי אם אני עוסק בהערכות. אינני עוסק בהערכות. זה לא
תפקידי לעסוק בהערכות. אני גם לא בא במקום ראש אמ"ן ולא במקום
ראש המוסד. לא רק שאסור לי, אלא גם לא יהיה נכון מצדי אם אקח על עצמי אחריות.

ידין:

לא שאלתי על כך, אלא על החומר.

י. ליאור:

אני אכין בהחלט את החומר.
יש לפני מה שהכינותי, לא בנושא זה.

לנדוי:

היות ונכנסנו לנושא, הואיל ואנו מדברים על יכולת לפגוע בעומק, וזה לא רק ענין הסקאדים, זה גם ענין של מיראז'ים כפי שנמסר לנו, או מטוסים מסוג דומה, אולי חוסיף לכך גם את החומר הזה.

נבנצאל:

שאלה בנוגע לדרכי העבודה.

היו"ר אגרנט:

הייתי רוצה לשמוע עכשיו מה היה בפגישה ב-21 בספטמבר בין ראש המוסד וראש הממשלה. אתה מסרת על 23 באוגוסט.

י. ליאור:

דיברתי על 23 באוגוסט.

היו"ר אגרנט:

על כך דיברת עכשיו. אני מבין שחחן לנו את יתר הפגישות במרוכז.

י. ליאור:

כל שיחה אשר נוגעת לנושא הזה.

היו"ר אגרנט:

אני רוצה לשמוע מה היה ב-21 בספטמבר.

נבנצאל:

במידה ואין סוד מיוחד, אולי נוכל לדעת על 21 בספטמבר, מה דובר, לא חשוב על איזה נושא, אלא אם כן יש דברים שבמיוחד הם סודיים

ונדלב עליהם.

יהיה מענין לדעת במה עסקה הפגישה כזו באותם ימים, שבועיים לפני

פרוץ המלחמה.

י. ליאור:

סימנתי כאן את הנושא שהוא - ראש המוסד - דיבר עלינו.

כאן דווקא אני נכנסתי באמצע, ואמרתי בישיבה: "לאור החומר

של אמ"ן, פה מנסים להעריך את

היו"ר אגרנט:

זאת אומר ראש המוסד?

י. ליאור:

זאת אני אומר באותה ישיבה.

י. ליאור:

הוא דיבר באותה פגישה על חטיפת מוסים ואומר: "אם המסוס היה

בא מעל שמי עמאן, ההוראם היתה להפילו." זה היה כאשר היה ענין המסוס היפני

שהסתובב.

בנושא של חוסיין, אומר זמיר: "יש פה חפנית בתוך ההיערכות הבין-

ערבית. לעח עתה אינני יכול לומר לאן זה מוביל... "נדמה לי שבסך-הכל צריך לחזק אותו" (את המלך)

ידין: כל הדברים הם בקשר עם המסוסיים?

י. ליאור: זה קשור לירדן, ממלכת ירדן. הנושא הסתובב סביב ירדן, מה חלקה

של ירדן בחזית המזרחית, כןתהיה חזית מזרחית או לא.

אם אתם רוצים, אקרא את הכל.

היו"ר אגרנט: אינני יודע.

זו ידיעה על מה שדובר, מה שהסורים והמצרים חושבים...

לנדוי: לא, זהו פרטיכל של שיחה אצל ראש הממשלה עם ראש המוסד.

היו"ר אגרנט: זוהי ידיעה הנוגעת לירדן?

ידין: אני מציע שתקרא את שני העמודים האלה ונדע על מה מדובר.

(העד י. ליאור קורא את המסמך) פגישה אצל ראש הממשלה מיום 21 בספטמבר

0497

אד

היו"ר אגרנט: האם כל הנושא הוא ביחס לירדן?

י. ליאור: הכל ביחס לירדן.

היו"ר אגרנט: כל הפגישה.

י. ליאור: ראש המוסד ביום זה לא העלה שום נושא אחר.

אני רוצה להסביר.

. לאור זה, ראש המוסד הביא את העניין לדיון. הוא חשקשדיון זה קשור בחזית

המזרחית. היתה החלבנות. ראש הממשלה כל הזמן התלבטה. - וזאת ראינו בזמן המלחמה -

האם ירדן כן תיכנס למלחמה או לא?

היו"ר אגרנט: האם היתה פגישה שדנה באפשרות זו? זאת אומרת, האם דנו

במשמעות של הפגישה הזו?

ידין: אני מציע שהמסמך הזה יימסר לנו.

י. ליאור: לכן סימנתי זאת.

היו"ר אגרנט: אתה חגיש לנו את המסמך.

- -

לסקוב: הנושא של קשרים עם גורמי מודיעין זרים מעסיק בשני משורים:

האחד - כאשר אנו צריכים לענות לשירות זר, הכללפי הקשרים של כל

אחד. האם ראשי השירותים או הנוגעים בדבר נותנים תשובה, וזה מועבר לידיעה, או

שהם חייבים להביא זאת לאישור לפני שהם עונים? הם שואלים אותנו שאלה, הם מבקשים

מאתנו קומנט על איזה מצב. התשובה הזו יכולה להיות לאו דווקא חתיכת מודיעין יבשה.

זה יכול בדרך של אימפליקציה להביע גם עמדה כללית. האם ראש המוסד, או הש.ב.

או אמ"ן, מי שמכין את התשובה, מעביר זאת דרך לאישור ראש הממשלה, ולאחר
האישור זה חוזר אליהם, או שזה מועבר לידיעה?

י. ליאור: יש דברים אולי שיגורתיים, שאלה הם מגעים יום-יומיים של החלפת
אינפורמציה, שזה דבר שוטף בין ראשי השירותים - אגב זה גם כן
מחואר אצלנו, בקהילת המודיעין, עם המוסד ועם המודיעין. לדוגמה, אם ניתן תורין
לנספח צבאי, , כדי שלא תהינה אי-הבנות, ושלא יהיה
אי-תיאום, בתוך קהילת המודיעין שלנו. זאת גם כתוצאה מזה שראש אמ"ן או אמ"ן אחראי
להערכה.

היו"ר אגרנט: זה דרך הנספח הצבאי.

י. ליאור: יש גם דברים לא מעטים, שהם עוברים את שר הבטחון, את ראש
הממשלה, לפני שהעניין הזה עובר לתשובה.

לסקוב: מי קובע זאת? ראש המוסד או אמ"ן אומרים: יש דבר כזה, או שהם
מתקשרים אתך, ואתה אומר: כדאי שתעבירני?

י. ליאור: הם פונים לאור הידיעה אלי, או אפילו מדברים ישירות עם ראש
הממשלה.

היו"ר אגרנט: יש דברים העובדים דרך שר הבטחון.

י. ליאור: גם דרך שר הבטחון.

היו"ר אגרנט: אתה אומר: יש דברים העובדים ראש ראש הממשלה ושר הבטחון,
לפני שניחנת תשובה, לשאלה האמריקאית.

י. ליאור: לכל שאלה. יכול להיות גם שירות אחר. לדוגמה, לא בנושא זה דווקא, אם
בשלב מסוים פנה איש בקשר לנושא של פח"ט-ח"ל, על

אד

י. ליאור (המשך):

פעילותנו בחו"ל.

י. צריך לתת להם תשובה על כך. ראש המוסד לא

נחתן תשובה בלי שזה יתואם עם ראש הממשלה, הוא לא נחתן תשובה לפני שראש הממשלה לא שמה את האצבע על העניין.

לפני כן רשמה אד

ישיבה י' בבקר

א.ג.

תת-אלוף י. ליאור

הוא יודע שבמקרה של ספק, הוא יכל לברר.

לסקוב :

נמסר לנו על שאלה חשובה מאד, בראשון לאוקטובר או ב-30

י. ידין :לספטמבר, אנו נשאלנו בקשר לידיעה שהועברה אליכם על תכנית מלחמה סורית, והם שאלו אתדעתנו, . נמסר

לנו כי הטיוחה הוכנה ע"י אמ"ן, אבל נמסר לנו גם כן מאותוגורם שהוא לא יודע

בסוכו של דבר מי ראה את זה, אישר את זה או שלח את זה. הנושא הזה זכור לך?

שאלה חשובה מאד.

מוכרח לבדוק.

י. ליאור :

השאלה היא אם התשובה הזאת קיבלה את האישור, האסנוסח

היו"ר אגרנט :

התשובה קיבל את האישור של ראש הממשלה ושר הבטחון או של אחד

מהס?

ז"א מי אישר את התשובה הסופית?

י. ידין :

התשובה שנשלחה בראשון באוקטובר ע"י אמ"ן והשאלה של

היו"ר אגרנט : הועברה ע"י שגריר שלנו הנה. הם רצו לדעת כנראה

מה פרוש ההתעצמות כאילו של הכוח הסורים.

 . פנה ישר על עצם הידיעה, חוץ מזה השגריר פנהי. ידין :

גם כן אבל בלי לציין את המקום.

השאלה הייתה התעצמות הקוח הסוריים.

היו"ר אגרנט :

עם תכנית ברורה.

י. ידין :

עם תכנית ברורה והתרגיל הגדול שלהמצרים.

יו"ר אגרנט :י. אני זוכר. אני זוכר שהידיעה של סי. דיברה רק על

ועדת החקירה 6.12.73
ישיבה י' בכ"ר

0501

א.ג.

תא"ל ליאור:

ההתעצמות הסורית, על חכנית הפעולה הסורית.

היו"ר אגרנט: התשובה החיחסה גם להחרשמות על החרגיל המצרי.

י. ידין: אנו מעונינים מה היחה אאאאאאאאאא האינסטנציה הסופית שאישרה את התשובה הזאת. שאלה שגם כן קשורה בקשרים עם הגורמים הזרים.

ח.לסקוב: האם זכור לך שהיה דיון ומה היחה ההחלטה ביחס לשרות זר זה או אחר או כלם, האם אנחנו עושים חילופי ידיעות, "אאאאאאאא" או אנחנו עושים אתם גם חילופי הערכות במקרים שאושר עם שרות מסוים לעשות חילופי הערכות, האם נקבע סייג של אישור אוהו דרג מדיני שמוחר לו לאשר הערכה זאת בשביל לשלוח לצד שני או שזה נעשה במישור הפרופסיונלי של ראשי השרות?

תא"ל ליאור: אי חושב ש-99% הערכות שהן נעשות חקופתיות, זה נעשה ברמה של אנשי שרותים בלי שהדרג המדיני אמנחה.

ח.לסקוב: יש איזה סיכום בענין? יש החלטה של הדרג המדיני בענין?

תא"ל ליאור: לא ראיחי.

ח.לסקוב: אתה יכל לשחזר לעצמך, לנסות לראות בחזרה?

השאלה השלישית היא חוצאה של קיצבת תרבות שקבלתי בשבוע שעבר; האם כשראש הממשלה נעדרה בין ה-30 לספטמבר ול-2 באוקטובר, ממלא-מקום ראש הממשלה קיבל דיווח מודיעין?

היו"ר אגרנט: ראש הממשלה נעדרה מ-30 באוקטובר?

תא"ל ליאור: ראש הממשלה יצאה ב-30 בספטמבר בכ"ר וחזרה ביום שלישי בלילה

א.ג.

ועדת החקירה 6.12.73
ישיבה י' בבקר

ח. לסקוב : השאלה הייתה אם ממלא-מקום ראש הממשלה, שהוא סגן ראש הממשלה, קיבל מודיעין?

י. ידין : היית עם ראש הממשלה בחו"ל?

תא"ל ליאור : לא. הייתי פה.

באוחס ימים, אני דיווחתי לסגן ראש הממשלה, באותו יום, ביציאתה מהשדה, דיווחתי לו למעשה על ההערכות הזאת של הצבא הסורי ועל זה שהתחיל תרגיל גדול במצרים.

היו"ר אגרנט : באוחו יום - 30.9.73 ?

תא"ל ליאור : כן.

י. ידין : אתה דיווחת לו או במקרה העברת לו גם את נוסח הידיעה?

תא"ל ליאור : אאמנם באוחו יום הבאחי לו את הודעת אמ"ן, הבאחי אתי לשבת.

היו"ר אגרנט : מסרת לו את זה?

תא"ל ליאור : נתתי לו לראות את זה. זה היה ביום ראשון. אחר כך דיווחתי

לו ביום שני בבקר ואני צריך עוד לבדוק - זה היה בראשון

באוקטובר - אחרי זה, אחרי ישיבת מסכ"ל.

היו"ר אגרנט : מה דיווחת לממלא מקום ראש הממשלה?

ועדת החקירה 6.12.73
ישיבה י' בבקר

תא"ל ליאור: שההתעצמות קימת ושאני מקבל בטלפון ממרכז הדיווח המודיעיני ודיווחתי לו אחרי ישיבת המטכ"ל, אחרי ששמעתי אחסקירחו של אלי זעירא, ראש אמ"ן, דווחתי לו בטלפון והוא היה בירושלים ואני הייתי בתל-אביב, כי ישיבת המטכ"ל הייתה בתל-אביב. דיווחתי לסגן ראש הממשלה על מה ששמעתי בסקירה של ראש אמ"ן, ז"א שההתעצמות הסורית ישנה, יש תרגיל ולמעשה מה שראש אמ"ן דיווח בישיבה זאת, שלא צפויה מלחמה. אמרתי שזאת הערכות רגילה ותמרונים. גם בשנה שעברה היו בסוף השנה. אני דווחתי מה ששמעתי בישיבת המטכ"ל. באותו יום לא הראיתי לו נירות.

היו"ר אגרנט: ז"א אפשרות מלחמה בסבירות נמוכה וגם בשנה שעברה היה תרגיל.

תא"ל ליאור: זה עדכני ביותר, ראש אמ"ן ריכז וליקט, וזה יותר טוב מכל ניר שאני מקבל ושומע. יש דיון ואלופי פיקוד יושבים וזה נותן לי תחושה יותר טובה.

באותו יום - לזה הייתי רוצה שאלי מזרחי יבוא, שהוא ראש הלישכה - בענין המברק הזה מראשון לאוקטובר, זה המברק של ש.דיניץ, הוא בא ביום שני 1.10.73. אלי מזרחי, ראש הלשכה של ראש הממשלה, ברגע שהוא קיבל את המברק של ש.דיניץ, הוא הלך עם המברק הזה אל סגן ראש הממשלה, ולמעשה כבר בבקר, באותו יום בבקר,

היו"ר אגרנט: איפה הוא יושב? במשרד ראש הממשלה?

תא"ל ליאור: או במשרדו או בביתו.

באותו בקר, ראש אמ"ן יחד עם המוסד הציעו את התשובה הזאת אשר

דיניץ נתן אותה. **שאלה**

שאלו אותי כאן אם זה קיבל את הגושפנקא של הדרג המדיני

או לא. אני רוצה את זה לבדוק. אבל, החשובה שניתנה ע"י דיניץ ניתנה על יסוד

תאום בין ראש אמ"ן וראש המוסד.

י. ידין : אינך יודע אם סגן ראש הממשלה ראה את החשובה לפני שנשלחה?

תא"ל ליאור : דיווחתי לו בבקר על זה שאחראית שלפנות בקר במקרה טילפנו אלי

מראש המוסד ואמרו לי שיש פניה ורצו לחת חשובה,

ואני אמרתי: רבותי, חשובה חתנו רק אחרי תאוסעם ראש אמ"ן.

היו"ר אגרנט : מי שאל אותך את זה?

תא"ל ליאור : איש המוסד העוסק במחלקה הזאת, שמו נחייץ. אמרתי לו שלדעתי הם

לא יכולים לחת חשובה כזאת בלי שזה יתואם עם ראש אמ"ן, כי יש כאן אמת

דברים רבים הקשורים עם המצב הצבאי. למעשה, מה שאני יודע הוא שהעניין תואם והועבר

באמצעות המוסד.

היו"ר אגרנט : נוסח החשובה נקבע ע"י ראש אמ"ן בתאום עם המוסד.

תא"ל ליאור : אני משוכנע. נוסח החשובה נקבע בתאום/עם ראש המוסד וראש אמ"ן.

בפרוש

אני יודע שסגן ראש הממשלה ראה את המברק.

י. ידין : אתה יודע בדיוק את השעה?

תא"ל ליאור : אלי מזרחי הגיע יחד עם החשובה.

י.א. נבנצל : ז"א שההנחיה הזאת נחת לאיש המוסד מבחינה זאת שראש הממשלה ממונה

על המוסד?

תא"ל י. ליאור : כן. לא רק בגלל זה, אלא שאני ראיתי שראש המוסד אוהנציג של ראש

המוסד בוושנינגטון לוקח על עצמו אחריות יותר מדי גדולה ורוצה

לחת חשובה בלי שהעניין הזה יבדקפה עם ראש אמ"ן.

י.א. נבנצל : אבל הסמכות שלך לחת לו הנחיה כזאת באה מזה שראש הממשלה ממונה

על המוסד.

- היו"ר אגרנט: המברק של דיניץ, נשלח למי?
- ליאור: המברק של דיניץ נשלח, נדמה לי, לגזית.
- היו"ר אגרנט: ז"א המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה. אתה חושב כך?
- ליאור: כן.
- י. ידין: באותו יוסהיו טני דברים שהם אותו ענין אבל שני דברים שונים.
בצינורות הלכה ידיעה אל המוסד
וביקשו חשובה. באותו זמן - אינני יודע אם זה יום אחרי זה - ש.דיניץ פנה גם כן
ואמר שאומרים לו באן בושינגטון ושואלי אותו על כך. הוא לא ציטט את החומר וגם כן
רצה חשובה, ועל זה ניתנה לו תשובה.
לכן, היחלרוצה שנקבל שתי תשובות שונות. אני מבין, שכשאמרת
למוסד שאתהחשובה יחנו רק ע"י אמ"ן פה מדובר לא על המברק של דיניץ אלא על השאלה
של , או אתה מדבר על דיניץ?
- ליאור: אני רוצה לדייק. דובר על תשובה ואני לא יודע ~~אם~~ אם זה היה
תשובה או לדיניץ ואני רוצה לבדוק את זה.
- י. ידין: זה היה ביום ב'. אנחנו עוסקים בסגן ראש הממשלה עדיין.
- ליאור: אותו יום, עד כמה שזכור לי, היה דבר נוסף, היתה שיחה בין גלילי
ומשה דיין ובה משה דיין
- י. ידין: אתה היית נוכח?
- ליאור: לא. זאת היתה שיחה ביניהם שנודע לי אחר כך.
- היו"ר אגרנט: מחי זה היה?
- ליאור: ביום שני 1.10.73. היתה שיחה בין גלילי ומשה דיין על נושא
הדאגה לישובים על הגולן. אינני יודע בדיוק אבל הם הציעו

ליאור:

שצריך מיד עם בואה של ראש הממשלה לקיים דיון מידי בקשר למצב.

י. ידין : השאלה היחה מה דרוח לסגן ראש הממשלה עד שראש הממשלה חזרה?

ליאור : באותו ערב גילי וראש אמ"ן הלישכה של המשרד, אלי מזרחי, דברו

עם ראש הממשלה בטלפון לשטרסבורג ואני לא היתי נוכח בשיחה אבל

אני יודע רק שסוכם שמיד עם שובה תתקיים פגישה בהתאם לבקשחו של משה דיין יתקיים

דיון עם ראש הממשלה, עם הרמטכ"ל ועם ראש אמ"ן בקשר למצב.

י. ידין : בקשר לישובים בגולן ?

י. ליאור : לא, לא. בקשר לכל המצב.

היו"ר אברנט : דין בין דיין וגלילי? הדיון עם ראש הממשלה, הרמטכ"ל וראש אמ"ן - עם מי?

י. ליאור : ראש הממשלה צריכה לקיים את הדיון עם שר הבטחון, עם הרמטכ"ל, עם ראש

אמ"ן ועם כל מי שהיא חושבת שנתוץ, היאתשמע ויהיה דיון והערכות

מה קורה. והדיון הזה התקיים ביום רביעי בבקר מיד עם שובה ב-3.10.73. יש לי

פרוטוקול של זה.

0507

לצ

היו"ר אגרנט:

ישיבה זו התקיימה מתי?

תא"ל י. ליאור:

ביום רביעי בבוקר.

היו"ר אגרנט:

באיזה תאריך?

ליאור:

ב-3 באוקטובר בבוקר.

היו"ר אגרנט:

מי השתתף בזה?

ליאור:

יש פה הפרוטוקול: דיון אצל ראש הממשלה - אקריא את השמות.

ידין:

פרוטוקול זה צריך לקבל פתאום כמוצג.

ליאור:

הדיון היה בהשתתפות: ראש הממשלה, השר אלון, סגן ראש הממשלה, השר גלילי, השר דיין, ומטכ"ל, - זעירא היה חולה באותו בוקר אז בא שלו.

היו"ר אגרנט:

זה סגן ראש אמ"ן.

לנדוי:

לנו הוא אמר שהוא היה חולה ב-4.10.

ידין:

כנראה שהיה חולה גם ביום זה, זה רשום אצלי לשאול אותו.

ליאור:

בקשר לסגן ראש הממשלה, אני לא יודע אם גלילי אחד-כך דיווח זאח לסגן ראש הממשלה.

ידין:

אתה אומר שהוא נבכה.

לנדוי:

אתה אומר שהוא היה.

היו"ר אגרנט:

גלילי היה או לא?

0508

היו"ר אגרנט:

מי עוד חיה?

ליאור:

אמרחי: ראש הממשלה, דיין, אלון, גילי, הרמטכ"ל,
אלוף
שלו, אחר כך היה מפקד חיל האוויר, בני פלד.

היו"ר אגרנט:

מי עוד?

ליאור:

תח אלוף רביב, בראון.

דיין:

אלה המזכירים הצבאיים והשלישים.

ליאור:

זה כל העוזרים למיניהם.

דיין:

צריך יהיה לקרוא את כל הפרוטוקולים האלה. אתה עצמך

היית?

ליאור:

אני, כן.

היו"ר אגרנט:

היה פרוטוקול של הדיון הזה?

ליאור:

אני הכנתי זאת, אני אעביר זאת לכם.

היו"ר אגרנט:

הפרוטוקול הוא ארוך או לא?

ליאור:

כן, זה פרוטוקול די ארוך, דיברו הרבה פה.

לסקוב:

יש לי עוד כמה שאלות. כאשר ראש המוסד איננו מביאים

חומר, מפנים אליך חומר העוזרים שלו הנוגעים בדבר?

ליאור:

לא, רק אחד.

לסקוב:

האם הרגשת בהיסוס בגישה אליך במשחו או שהם מרגישים

חופשיים לגמרי.

ליאור:

בדרך-כלל הם חופשיים לגמרי.

0509

לסקוב:

כאשר ראש הממשלה היה בחוץ, ואם באה איזו ידיעה או
שבא משהו שכתוצאה מזה ראש אמ"ן קם ונסע ישירות לתדרך
את ראש הממשלה או שלא היה דבר כזה?

ליאור:

במקרה זה - לא. אבל היו מקרים בעבר שאם היו
ידיעות כאלה שראש המוסד ביום, כלילה, בחצות, טלפן
שהוא רוצה לראות את ראש הממשלה, שיש לו דבר דחוף מייד, מיד נסע. ולא פעם
ראש המוסד התייצב ב-9, ב-12 אפילו ישב מהשדה.

לסקוב:

עוד שאלה, החומר שבא אל הלשכה האם ידוע לך מי שקורא
בו? ומי שקורא בו האם הוא חותם על החומר הזה? והאם
מי שקורא וחותם מתבקש להעיר הערות או הארות (באלף או בעין), א או שהוא מתבקש
לצרף את הערותו לידיעה? האם יש מעקב אחרי זה, אחרי הדברים האלה?

ליאור:

אני מזכיר לומר, החומר שאני מקבל זהו חומר, שכפי
שאמרתי, אנחנו לא עוסקים לא בהערכות ולא בהערות.
לפעמים ראש הממשלה מסמנה כאשר אנחנו יושבים.

לסקוב:

מי עוד קורא? אתה קורא, ראש הממשלה, המנהל הכללי.

ליאור:

אצלנו במשרד: מוטקא מקבל חלק מהחומר, החלק העיקרי -
המדיני.

ידין:

מי זה מוטקא?

ליאור:

סליחה, המנהל הכללי, מרדכי גזית. עכשיו כדי לייצל
אז לפני כמה חודשים החלטנו בגלל זה שראש הממשלה לא חסיד
מספיקה לגמור ולקרוא באותו יום, כדי לגמור את החומר ולא לעכב, יש כמה דברים
שהוא מקבל ישירות. זאת אומרת, המנכ"ל מקבל ישירות, אם זה סיכום שבועי או
סקירות מדיניות. יש לנו רשימה של דברים שהוא מקבל ישירות מאמ"ן.

0519

- ידין: אבל למעשה הוא רואה את כל החומר של אמ"ן?
- תא"ל י. ליאור: הוא יכול לראות את חומר החומר של אמ"ן.
- לסקוב: מי עוד?
- ליאור: ראש הלשכה שלנו.
- לסקוב: זה אלי מזרחי.
- ליאור: גם גלילי רואה.
- לסקוב: מי עוד? זהו?
- ליאור: יש עוד העוזר שלי שהצא בבוקר גם כן ממיין את החומר.
- לסקוב: שאלה בקשר לדיונים. האם כשעת הדיונים שלכם, לא הערכות של אינפורמציה או שיחה על אינפורמציה, אבל האם היה דיון, האם אלה שהביאו את החומר לראש הממשלה באו ואמרו: זו דעתי, הערכתי, ואחר הכפופים לי חושב אחרת; דעתו היא זו וזו, אולי את רוצה לשמוע אחרת? או נניח, שראשומטה או ראש אג"ם באו וראש המטה הכללי אמר: ראש אג"ם פה חולק עלי, או הוא חולק על אמ"ן? האם דבר זה הובא בפני ראש הממשלה שהיא חוכל בסופו של דבר לפסוק בענין, או שהיא קיבלה רק חומר ממין אחד?
- ליאור: היא ברוב המקרים קיבלה חומר ממין אחד. בזמן המלחמה היו מקרים שהובאו דעות שונות; לפני זה כדרך-כלל
- ... שר הבטחון...
- היו"ר אגרנט: זאת אומרת, לפני המלחמה ראש הממשלה קיבלה חומר.

חא"ל י. ליאור:

מדובר על דיונים שנערכו בא ראש אג"ס ואמר דעה שונה
מאשר הרמטכ"ל או מפקד חיל האוויר.

לסקוב:

או ראש אמ"ן.

ליאור:

או ראש אמ"ן. היו דברים כאלה.

היו"ר אגרנט:

כאשר אחת אומר שהיא קיבלה חומר ממין אחד זאת אומרת?

לסקוב:

היא לא קיבלה חילוקי דעות או אלטרנטיבות.

ליאור:

לא אלטרנטיבות, יש הבדל בין חילוקי-דעות לאלטרנטיבות.

לסקוב:

דעות חולקות.

ליאור:

דעות חולקות היא לא קיבלה, אני לא זוכר שכאן בצורה

ברורה או בצורה כזאת ואמר: אני נגד הענין הזה, או

ששר הבטחון.

לנדוי:

היות ואמרת נכון שיש הבדל בין חילוקי-דעות ואלטרנטיבות,

אבל היתה גם דרך דיון שבה הובאו בפני ראש הממשלה

אלטרנטיבות לברירה על ידה.

ליאור:

כדיונים האלה, איני יודע באיזה דיונים אנחנו עוסקים

כעת, אבל כדיונים הקונקרטיים האלה, פרט למקרה זה של

שבת שאז באו ואמר: בבקשה, אזלי נפתח במלחמת מנע.

יריין:

לזה עוד לא הגענו, לנושא הזה עוד לא הגענו.

ליאור:

לזה עוד לא הגענו, לפני זה לא באו עם שתי אפשרויות

דאמרו: אפשרות אחת אנחנו ממליצים כך: א) להשאר עם

כוחות אלה; ב) שאנחנו נגישים מילואים; ג) כך וכך. בא שר הבטחון ובא הרמטכ"ל,

אחרי שהם קיימו שורה שלמה של דיונים ואחרי שגיבשו דעה ברורה עם אלופי הפיקוד.

כיוון שבכל-אופן בצה"ל יש צוהל קרב מסויים שמחגבשת בדיון הדעה, ההצעות

ישיבה י' בכוכר

תא"ל י. ליאור:

מתגבשות באופן שיטתי, הערכת, יחד עם שר הבטחון, במקרים כאלה ^{הוא} הביא נציג את
מפקד חיל האויר כדי לחזק אולי גקודה מסוימת, ומפקד חיל האויר יכול להגיד מה
עוצמתו, מה הוא יכול לעשות. למשל, היא בדין שהיה ~~באמצע~~ ב-6 באוקטובר שאלה
מה צריך לעשות.

היו"ר אגרנט. אני לא רוצה משל עכשיו, אנחנו רוצים לדעת מה השיטה.
ספר לנו מה שקרה לפני זה. בדרך-כלל אתה אומר, היתה
מתגבשת דעה במטכ"ל עם שר הבטחון, כך אני מבין, ואז דעה זו היתה מובאית בפני
ראש הממשלה, כן?

ליאור: כן.

לנדוי: למעשה לאישור.

היו"ר אגרנט: לפעמים על-ידי שר הבטחון, לא הרמטכ"ל.

ליאור. הוא היה מביא אתו את הרמטכ"ל, את ראש אמ"ן, את מפקד

חיל האויר. אם תראו את הסטנוגרמה, כמה סטנוגרמות

אתם תראו ~~אמא~~ שהבאת הנושא או הצגת הבעיה, שראש אמ"ם הציג את ה"קייט" שלו, את
משלים;

השקפת העולם שלו, אחר-כך הרמטכ"ל נותן את הפחרון שלו, מפקד חיל האויר ~~אמא~~

~~אמא~~ שר הבטחון פותח ומסכם את דעתו. זה לא שקם שר הבטחון או

הרמטכ"ל ואומר: זו דעתנו, בזה זה נגמר.

לנדוי: אבל הובאה עמדה מגובשת של כל הגורמים האלה משר הבטחון

ומטה.

ליאור: כאשר הרמטכ"ל ושר הבטחון הגיעו לקונצפציה או להמלצה

כתוצאה מהדיונים והגיעו להערכה, כתוצאה ממה שראש

אמ"ן הציג לפניהם, כתוצאה מיחסי הכוחות האלה וכתוצאה מהערכה של המטה הכללי,

דזה גם כן התגבש כתוצאה מדיונים משותפים עם האלופים, אז כאים אל ראש הממשלה

מאותה ישיבה של שבת יש לך פה פרוטוקול גם כן?

ידין:

כן.

תא"ל י. ליאור:

(הפסקה).

אחרי ההפסקה רשמה שא

0514

- לסקוב : מנסיונך היו מקרים שראש הממשלה רצחה להתרשם מחומר, ממצע לריון, שהזמינה מישהו שלא דווקא מסגל המשרד, מסגל המוסד או סגל משרד הבטחון, בשביל לקבל מהם חוות דעת בלתי תלויה ? היא נוהגת לעשות זאת בשטחים אחרים?
- י. ליאור : אני אומר ככה, היו גם מקרים שהגיעו אליה. הם פנו אלי ואני שמעתי. היו מקרים כאלה. אני עכשיו לא זוכר דברים קונקרטיים.
- נבנצאל : מקרים כאלה של מה?
- י. ליאור : שראש הממשלה הזמינה לשמוע באופן לא רשמי, לשמוע דעה, חוות דעת שונה, אחרת. אם זה מיוזמתו של אותו איש.
- לסקוב : מיוזמתה.
- י. ליאור : כיוזמתה.
- לסקוב : בחקופה האחרונה, בעניינים האלה?
- י. ליאור : בעניינים האלה לא. אני לא זוכר.
- לסקוב : האם זכור לך מהתקופה של, נניח, אחרי ראש השנה שראש המוסד שם את מלוא משקלו ואמר לראש הממשלה : אין לי נניח, משהו ספציפי שאומר לי את זה, אבל ההתרשמות מכל החעבורה של המודיעין שעוברת דרכי שאנחנו הולכים לקראת מלחמה?
- י. ליאור : לא. אני רק רוצה לומר לכם, אני רק רוצה להפנות את תשומת לבכם לדבר מאוד ריאלי, אם אתה שואל את השאלה הזאת. קיים מוסד שקוראים לו ועדת ראשי השירותים, לפי המלצת ועדת שרף-ידין. זה מוסד שקיים והוא פועל כראשותו של ראש המוסד.
- ידין : חסלח לי אם אני אשאל אותך, על סמך מה אתה אומר שהוא פועל כראשותו של ראש המוסד?
- י. ליאור : אני גם מופיע שם.
- ידין : ראש המוסד אמר שיושבי הראש מחלפים. לאיאתמלא?

שא

0515

היו"ר אגרנט:

לפי המלצה הם מתחלפים.

י. ליאור:

אני מספר חודשים שם, לא התחלף. עד כמה שאני

זוכר, הוא אצטצצצצ כל הזמן כראשון.

היו"ר אגרנט:

ועדת ראשי השירותים כראשון ראש המוסד?

ישין:

ראש המוסד דווקא.

י. ליאור:

ב-4 לאוקטובר, יום לפני היריעה על עזיבת-יציאת

המשפחה הסובייטית מסוריה ומצרים התקימה ישיבה

ושם הירצה או הציג את המצב אלוף משנה גרא, שבא במקומו של ראש המודיעין,

ראש אמ"ן, במקומו של אלי זעירא. אלי זעירא לא יכול היה לבוא. אז בא אריה

שלב או אלוף משנה גרא.

היו"ר אגרנט:

לא יכול לבוא בגלל מה?

י. ליאור:

אינני יודע. הוא לא בא. במקומו בא אלוף משנה גרא

והציג את המצב כמו שהוא ראה אותו, כמו שבאמן ראו

אותו, שהסבירות נמוכה למלחמה. ראש המוסד לא שינה, או לא התיחס לזה? אני

הייתי נוכח בישיבה הזאת. ישבתי. אפשר לבקש מראש המוסד את הפרוטוקול של אותה

ישיבה. יש פרוטוקול.

ישין:

הוא גם לא טען, עד כמה שאני זוכר. אני אצצצצ זוכר

שהיו מקרים כאלה בעבר, שראש המוסד היה אומר: יש לי,

אני מרגיש. פה במשך כל הימים האלה לא בא, לא היפנה חשומת לב, לא העיר

במיוחד.

היו"ר אגרנט:

מי?

י. ליאור:

ראש המוסד, לאפשרות פתיחת מלחמה, או לראית אפשרות

של פתיחת מלחמה. אני לא אכנס לעניין זה.

לסקוב:

אתה הקראת כאן דיון שהיתה על ידיעה אתרי

וההשלכות על ירוש. דיון כזה מבחינת

ההליך קבלת החלטות כשהוא מסתבס, ניתן בסוף הדיון סיכום ואחר-כך הנחיות להמשך

העבודה? או הדברים נרשמים כפי שהם בפרוטוקול ואחר-כך באה החלטה? גם הנקודה

שלי היא זו: זאת ראש הממשלה, הדרגה הגבוה ביותר והיא עומדת בפני מצב שהיא

0516

שא

צריכה לתת החלטת על "אייטם" של אסנפורמציה שהוא מנותק מהאחרים. לפני
שהיא נותנת את החלטת - אם היא מחליטה לתת - האם משהו מסכם את ה"מוד"
של הדיון שלפניו היא נותנת החלטת, או שהחלטת היא סיכום של הדיון, מבלי
ששלב כזה נעשה?

י. ליאור: עכשיו אני אומר ככה, למעשה הדיון שלה עם

ראש המוסד בנושאים האלה המודיעיניים - זה בשביל

קראש הממשלה לקבל מידע יותר רחב, להרחיב את האופקים, אולי גם לסכם. כמו

נניח, לגבי הסקאד, שהוא אומר: "אנחנו ממשיכים לעמוד בקשר"
לקבלת אינפורמציה נוספת. אבל הנושאים המודיעיניים הספציפיים של ראש המוסד, או
המוסד כולו - הם חלק מהאיסוף המודיעיני. ראש הממשלה משתמשת בראש המוסד
יותר בשביל עצמה, בשביל לחוש יותר, בשביל להרגיש יותר מה קורה כאן. זה
לא עניין שהיא אומרת לו. לפעמים יש מקרים שהיא אומרת: בבקשה, לאור זה
אולי כדאי לעשות ההערכה יותר מדויקת. אבל ראש המוסד לא בא במקום ראש
אמ"ן.

לסקוב: פה היתה נקודה שלא ברור לי ביחס אליה: ראש

המוסד אמר שראש הממשלה קיבלה ב-26 לתורש ידיעה

על מלחמת - וכאן אני לא יודע אם רשמתי נכון - והיה דיון בידיעה הזאת
והוא לא הוזמן.

י. ליאור: 26 לספטמבר?

לסקוב: חוכל לכדוק. עד כמה שאני רשמתי אזלי, קיבלה

ראש הממשלה ידיעה על מלחמת, קיימת דיון וראש

המוסד לא הוזמן.

י. ליאור: אני מוכן לכדוק את המועדים. אולי הוא מתכוון לדבר

אחר. אולי הוא מתכוון בדיוק שהיה עם הרמטכל. אני

אכדוק את זה.

היו"ר אגרנט: תרשום לך את זה.

י. ליאור: רשמתי לי. אני רוצה עוד לענות על שני דברים.

אחה הפסקת אותי כאשר דיברתי. רציתי להדגיש את

שא

0517

י. ליאור:

את הנקודות האלה. א) בקשר לענין הזה של תשובה . אני רוצה לומר ולהדגיש, גם בשעות הכי קשות, שזה היה יום ששי, תמיד ההערכה או התשטבה היחה בפניה על הערכת אמ"ן.

הינ"ר אגרנט:

ב-5 לחודש?

י. ליאור:

כן, בשעות אחר-הצהרים, כאשר העברנו כבר את הידיעה, ההערכה האחרונה שלנו, למרות שאולי היה כבר מצב כוננות ג'. אבל

הינ"ר אגרנט:

של מי?

י. ליאור:

של ראש אמ"ן, למרות שהדג המדיני, ראש הממשלה ושר הבטחון ראו את זה. אבל בכל זאת ההערכה,

הינ"ר אגרנט:

ההערכה היחה מודיעינית צבאית?

י. ליאור:

מודיעינית, צבאית, בטחונית. למחזת שבאותו יום ששי,

הינ"ר אגרנט:

כי עומדים לפתוח במלחמה.

י. ליאור:

ב- לחודש. אני מתאר לעצמי שנאמר לכם, העברנו באותו יום הערכה אחרונה לידיעתם של האמריקאים שתנה הולך להתרחש. בכל זאת ההערכה היחה של המודיעין. זה לא שראש הממשלה ושר הבטחון שינו את זה.

הינ"ר אגרנט:

שלא?

י. ליאור:

לא שהם לוקחים ומשנים או שינו. זה נוגע גם לאותו מברק, בא עד כמה שאני מכין, שאמ"ן יחד עם

המוסד מכין את ההערכה, מכין את המצב. זה דבר אחד.

אותי

דבר שני: בקשר לסגן ראש הממשלה ששאלת/אז אמרתי

שאני מסרתי לו דיווחים. ביום הראשון העברתי לו את הניירות. בימים

האחרים דיווחתי לו בטלפון. עמדתי אהו בקשר.

0519

תא"ל ליאור

היו"ר אגרנט:

איזה יום זה היה?

י. ליאור:

זה היה היום השני והיום השלישי.

היו"ר אגרנט:

איזה תאריכים?

י. ליאור:

הראשון והשני לחודש.

היו"ר אגרנט:

אז דיווחת?

י. ליאור:

אז דיווחתי לסגן ראש הממשלה מה שאני ידעתי.

השחולתי להעביר לידיעתו מה קורה. למעשה המזכיר

הצבאי של שר הבטחון פמה אלי לראשונה ביום שלישי וביקש, זה כבר אחרי שסודר

המברק שראש הממשלה עם שובה תקיים את הדיון, פנה אלי ביום שלישי ואמר לי

ששר הבטחון מבקש מיד עם שובה לקיים דיון דחוף מידי בנושא.

היו"ר אגרנט:

מתי זה היה?

י. ליאור:

זה היה ב-2 לחודש. ואז אמרתי שזה למעשה כבר סודר,

מפני שערב לפני כן גילי דיבר וסידר. זה אחרי

שהיחה שיחה בין גילי ודיין לאור המצב.

היו"ר אגרנט:

מה היה נושא הדיון? האם צריך לפנות את המשפחות

או מה?

י. ליאור:

הדיון היה, לאור הידיעות שהצבא הסורי עבר למערך

חירום ומתקיימים אפמונים בהיקף רחב, גדול

במצרים. שר הבטחון ביקש לקיים דיון עם ראש הממשלה, שהיא תשמע, תכיר, תדע

אח המצב המרויך. לצורך זה יבוא ראש אמ"ן. חשמע מה ההכנות שנעשו ומה

הפעולות שנקטו על ידי הרמטכ"ל?

דיין:

יהיה לנו פרוטוקול על זה?

י. ליאור:

כן, כן, יש פרוטוקול מדויק, עם המטרה.

דיין:

שאלה אחת כללית, היות ואמה התחלת בערוח הזאת.

כפי שנמסר לך על ידי מר ברטוב, אתה התכוונת. אתה

0519

ידין:

אח המסמך הזה של שרץ-ידין מתי ראיח לראשונה?

י. ליאור: ראיח אוחו לראשונה בתקופתו של אשכול המנוח.

מאז לא ראיח אוחו כל כך הרבה. אבל זה היה

בתקופה כאשר איסר הראל שימש כיועץ מיוחד לראש הממשלה.

ידין: האם בזמן שאתה זוכר - אני לא רוצה כרגע להכנס

להכנס לתקופה של אשכול - עלחה אי פעם הצעה מצד

מישהו או מצידך, או מצד ראש הממשלה או מצד מישהו למנות יועץ מיוחד

למודיעין לראש הממשלה בהתאם לנושא הזה?

י. ליאור: כן, עלה.

ידין: מתי?

י. ליאור: עלה כאשר עלה הנושא של פח"ע, הנושא הזה קיבל

בחו"ל היקף רחב, גדול וזה הפך להיות הנושא

המרכזי של השירותים, כאשר לפני זה תפס מקום מאד מצומצם, קטן בכל הפעילות

השירותים. ואז זה עלה לראשונה שיש מקום למנות יועץ מיוחד אשר ירכז,

יחאס, יפעיל בצורה...

ידין: זה הכל לעניני פח"ע?

י. ליאור: כן.

נבנצאל: אולי זה היה בעקבות מינכן.

י. ליאור: כן, זה בעקבות מינכן.

נבנצאל: זה דבר מאד ספציפי.

י. ליאור: אבל אני מוכרח לומר לכם שאני לא מתיחס לתקופתו

של איסר כיועץ. אבל גם עכשיו כאשר אהר"לה היה,

אלוף יריב, החברו שתפקידו של יועץ בדברים כאלה הוא די מוגבל, די מצומצם.

השירותים הם עצמאיים, כל אחד מהם הוא כמו רמטכל, במעמד של רמטכל. לאור

הנסיון שכנראה גם היה עם איסר, אז,

ישיבה פ'

חמ"ל ליאור

0520

ידין:

לגולדה לא היה נסיון עם איסר.

פ. ליאור:

לא, לא. בכל אופן עלה.

ידין:אז הוחלט לא למנות? ~~למנות?~~

פ. ליאור:

אז הוחלט למנות לנושא הזה.
/ ~~למנות?~~ידין:

לנושא ספציפי?

פ. ליאור:

לנושא ספציפי של המלחמה.

היו"ר אגרנט:

אתה אומר שלאור הנסיון עם איסר כיועץ הוחלט הפעם

לא למנות יועץ לראש הממשלה?

פ. ליאור:

כאשר הוחלט אחרי מינכן.

היו"ר אגרנט:

זה היה בענין ספציפי. אבל יועץ לעניני בטחון

ככלל, ברוב המלצת דו"ח יריין-שרף?

פ. ליאור:

אני רוצה פה לחזור ולומר שני דברים שחלו לאור

ההפרדה שהיתה בין ראש הממשלה ושר הבטחון. לא ברק

ולא בחנו את הדו"ח הזה לאחר השינוי הזה, אבל זה היה שינוי מהותי. אם אינני

טועה, רב אלוף ידין עסק בזה קצת. אם אינני טועה, נקבעו סמכויות חדשות בין

שר הבטחון וראש הממשלה, ז"א - הכפיפות של המודיעין נקבעה ככפיפות ישירה

לשר הבטחון או הרמטכ"ל.

ידין:

כן, המוסד נקבע לראש הממשלה.

פ. ליאור:

כן, כן, אני רק אומר...

לסקוב:

מודיעין - כפיפות כפולה?

פ. ליאור:

לא, ישירה.

לסקוב:

לשניהם?

פ. ליאור:

לא, ישירה לשר הבטחון.

היו"ר אגרנט:

בין השירותים לבין שר הבטחון.

פ. ליאור:

ראש אגף המודיעין וראש המטה הכללי.

לסקוב:

לא, לא, אני מכין מישראל דבר אחר, שראש אמן כפוף

ישיבה י'

תא"ל ליאון

שא.

0521

לסקרבו:

לשר הבטחון.

י. ליאון:

לא, ראש אמן כפוף לרמטכלצ ושר הבטחון. המוסד -
למעשה הם ממשיכים להיות גורמי האיסוף שהם

מספקים...

יריין:

השאלה היותר ספציפית : האם בזמן שציגו את
יריב לתפקיד הזה במלחמה בפח"ע, אתה רמזת שהיא
איזה גאגאן שהוא דיון - אבל אני לא יודע איך - אם בכלל כדאי למנות אותו
או משהו אחר או אחר-כך לתפקיד של יועץ לענייני מודיעין? ואתה אומר לאור
הנסיון שהיה עם איסר שלא. מי החליט? מהי? איך זה הוחלט?

י. ליאון:

ראש הממשלה שקלה.

יריין:

כלומר, ראש הממשלה שקלה את הדבר הזה?

י. ליאון:

כן.

היו"ר אגרנט:

לאור הנסיון עם איסר, ראש הממשלה שקלה עניין
מינוי יועץ מיוחד לראש הממשלה בענייני מודיעין.

י. ליאון:

פה צריך להכריע בין המוסד לבין האחראי למוסד
ושירות הבטחון הכללי.

היו"ר אגרנט:

ענייני הערכת מודיעין. הערכת מודיעין - אתה אמרת
שהמוסד הפך להיות בעיקר לגורם איסוף, אמנם כפוף
לראש הממשלה. מה התפקיד של שרות בטחון כללי? הוא תפקיד מוגדר ספציפי,
ריגול כח"ל וריגול בתוך הארץ?

י. ליאון:

כן, בתחום בעיות הבטחון הפנימי וח"ל.

היו"ר אגרנט:

השאלה היא : ההמלצה של דו"ח שרץ-יריין היתה שיהיה
יועץ.

יריין:

נוסף על הנ"ל.

היו"ר אגרנט:

שהיה יועץ בלתי חלוי באיזה גורם אחר, יועץ
לראש הממשלה שיעזור לה בהערכת הידיעות המודיעיניות,

שא

0523

היו"ר אפרנט:

גם של הצבא,

ובפיקוח על עבודתם.

יריין:

(אחרי כן רשמה רבא)

ישיבה י' (בקר)

- י. ליאור: זה עלה
- היו"ר אגרנט: והוא יכול להשתתף במטכ"ל וכו' ולראות כל חומר.
- י. ליאור: אני לא רוצה פה להכנס לדיון הזה. נדמה לי שעם מנויין של שר הבטחון, ר"א משה דיין נקבעו הדברים האלה בצורה ברורה לגמרי. אני יכול רק לצטט מה שהוא אמר.
- היו"ר אגרנט: נקבע בין ראש-הממשלה דאז לוי אשכול ובין משה דיין בנושא ה'ח - שהנושא המודיעיני של צה"ל כפוף לרמטכ"ל ואליו?
- י. ליאור: כן. עכשיו, עם מנויו של משה דיין כשר הבטחון, נדמה לי כך גם מתוך הדיונים שהיו אחר כך שחל גם בתפיסה הזו של דו"ח שרף, איזה שהוא מפגש, כי אי אפשר להתעלם מהעניין הזה.
- היו"ר אגרנט: מה חלה בתפיסה הזו?
- י. ליאור: חל שינוי בתפיסה. שיש עכשיו איש נפרד מיוחד, שעוסק אך ורק בענייני בטחון ומודע לנושא הזה של מודיעין, של הכנת צה"ל, הכנת הצבא למלחמה. וראש הממשלה היא יכולה (אני רק אומר את הדבר) היא יודעת, שיש היום איש מיוחד שעוסק בזה מהבקר עד הלילה.
- היו"ר אגרנט: שר מיוחד?
- י. ליאור: כן שר.
- י. יצין: אני לא רוצה להתנכח אתך, אבל מה שאני רוצה להבין, מתי נפלה ההכרעה? - אתה אומר פעמיים: פעם אחת - בימין של לוי אשכול, אחרי מלחמת ששת הימים, כאשר החליט - לא לסגת אדם כזה, יש לי שר בטחון. פעם שניה אתה אומר - אחרי שיריב מונה כאילו לנושא הזה הוא עלה מחדש.
- י. ליאור: פעם בזמן הדיון: איך לשפר את העניין הזה. למעשה, כאשר דנו בעניין יריב, הנושא של היועץ המיוחד עלה, ואז, כחוצאה מדיונים שהיו, הוחלט - שיריב מתמנע אך ורק לרכב מוגבל ומסויים וזה - מלחמה בנושא הפאחח בחו"ל. יש לזה הגדרות תפקידים.

0521

**
*****י. ידין:

אני מבין. על זה אני רוצה שיהא ברור.

כאשר מינו את יריב לתפקיד, עלה הנושא: האם יכול

להיות שתפקידו יהיה יועץ מודיעין כללי בכעיוח כאלה?

י. ליאור:

עלה הנושא.

עלה כיון שראש-הממשלה החליטה, והוחלט שהוא מתמנה אך

י. ידין:

זרק לנושא הזה. אבל אמרת, אחת הסיבות היתה -

נתח שתי סיבות. אחת - כאילו התברר שלא תהיה לו גם אפשרות של פעולה, כי

השרותים הם כל כך חזקים. (ב) על סמך הנסיון שהיה עם איסוף?

י. ליאור:

אני חושב כך.

זו דעתך. ז"א, בכל מקרה, הובאה לפני שא

י. ידין:

ראש-הממשלה האפשרות הזו, והיא החליטה שלא.

אנחנו נצטרך לשאול אותה למה היא החליטה שלא.

דרך אגב, אני רק רוצה להעיר...

י. ידין:

היא לא מכירה את דו"ח שרף?

י. ליאור:

עד כמה שאני התרשמתי לא.

היו"ר אגרנט:

ז"א היא לא יודעת עליו?

י. ליאור:

היא יודעת עליו, היא שמעה עליו.

י. ידין:

היא ראתה אותו?

היו"ר אגרנט:

היא לא קראה אותו, היא לא יודעת את חוכנו?

י. ליאור:

לא.

נבנצאל:

מי היה שר החוץ בזמנו של "ועדת שרף"?

י. ליאור:

עד כמה שאני התרשמתי, היא יודעת שזה קיים.

נבנצאל:

מי היה שר החוץ ב-63?

י. ליאור:

אני חושב שבולדה. אולי אני לא מדייק בענין זה.

י. ידין:

אנחנו לא נקבל את דעתך. אני רק רוצה לומר לחשומת לבך

שדו"ח שרף ראה במפורש את האפשרות, שיכולה להיות

מצב, שיהיה שר בטחון לחוד וראש-ממשלה לחוד. לכן, כל הדו"ח מבדיל כל הזמן

הוא לקח בחשבון שיכול להיות מצב כזה - שראש-ממשלה ושר בטחון לא יהיה יחד.

י. ליאור:

י. ליאור:

בדו"ח שהוגש לא כחוב.
 ל
 כחוב - שראש הממשלה יהיה יועץ.

היו"ר אגרנט:

הוא לא השאיר מקום, ששר הבטחון כפיכול

נבנצאל:

יהיה היועץ של ראש-הממשלה?

י. ידין:

היות והועדה לא קבעה שראש הממשלה יהיה שר

הבטחון...

ח. לסקוב:

יש פה שני מונחים: אחד - יועץ של ראש-הממשלה

ושני - יועץ לראש-הממשלה, זה אומר פרסונל...

י. ידין:

לא. לא. יועץ מודיעין לראש-הממשלה, עם כל

הסמכויות הקשורות לזה.

י. ליאור:

אני רק רוצה לומר, שבמשך כל תקופת עבודתנו

במסגרת הזו הצבאית, מאז שיש שר בטחון, הוא היועץ

הכיר לראש-הממשלה.

י. ידין:

זה ברור. אני רק רוצה להזכיר לך, תקרא עוד-פעם

הפונקציות של היועץ, בין היתר - צחנה לו סמכות

מלאה להכנס לכל הישיבות של כל המודיעיניות הצבאיות והלא צבאיים. לא

דרך הרמטכ"ל, ולא דרך שר הבטחון. פונקציה שלא היה ויכוח עליו. טוב, נעזוב

את זה כעת.

שאלה שניה: אתה בפרוטוקול שהכנת, הכנת קבוצה

גדולה של שיחות עם ראש המוסד, בסדר. בפרוטוקולים של הדיונים החיוניים,

אתה אומר יותר. האם יש בידך גם פרוטוקולים של פגישת ראש הממשלה עם

שר הבטחון והרמטכ"ל, במשך שלושת החודשים האחרונים, בפגישות הקבועות של

שר הבטחון?

אני לקחתי עמי, אקרא לכם מה שהבא לי לכאן.

י. ליאור:

הבאתי לכאן דיון מ-18 באפריל 73 שהיה בהשתתפות

ראש הממשלה, גלילי, דיין, הרמטכ"ל...

זה היה לקראת המתיחות במאי?

י. ידין:

ממתי יש לך פרוטוקולים?

היו"ר אגרנט:

0526

ישיבה י' (בקר)

י. ליאור:

מ-18 למאי.

היו"ר אגרנט:

ועד מתי?

י. ליאור:

מ-18.4.73 עד 6.10.73.

י. ידין:

אני מבדיל בין פרוטוקלים עיקריים, ז"א, של

התיעצות רבתי..

היו"ר אגרנט:

של החיעצות בין ראש הממשלה, שר הבטחון,

גלילי, ומי עוד?

י. ליאור:

ראש הממשלה, שר הבטחון, גלילי, הרמטכ"ל, אלוף זעירא,

מר מרדכי גזית, זמיר ראש המוסד והמתלויים.

וסגן ראש הממשלה?

היו"ר אגרנט:

סגן ראש הממשלה פה לא היה. כנראה היה חולה.

י. ליאור:

בחלק מהדיונים הוא השתתף?

היו"ר אגרנט:

בדרך כלל הוא השתתף. ב-29.4, פשוט כרי להציג כאן

י. ליאור:

לקחתי רישום, איך זה מתנהל. כאשר מזכירו הצבאי של

שר הבטחון, יש פה שני נושאים. הדבר הראשון נוגע ל: "טרמס אוף רפרגנס". כתוב:

"הצגת חכניות מבצעיות לראש הממשלה" לאור הדיון ב-18.4. נקבע וראש הממשלה הציעה -

שהיא רוצה לשמוע מה קורה, מה נשמע. ואז, פונה שר הבטחון אלינו, באמצעות

המזכיר הצבאי אלינו, וזה רשום אצלי (מצטט) בהמשך לשיחתי עם ראש הממשלה

שהיחה ב-29.4..

זו המתיחות של מאי.

י. ידין:

שר הבטחון מציע - שבפעם זו - רק הוא והרמטכ"ל יהיו

י. ליאור:

נוכחים בהצגה, בלי שראש הממשלה תביא עמה שרים

אחרים נוספים כמו: גלילי, אלון..

רשימה שלילית.

היו"ר אגרנט:

בשלב זה לא רצוי שא שיכנסו יותר מדי לתכניות,

י. ליאור:

כי לא יודעים אם זה יצא-לפועל.

יש פרוטוקול של הישיבה הזו?

י. ידין:

כן, יש תכניות, עם כל הצגת הדברים.

י. ליאור:

אחר כך, ה-3 לחודש, 5 לחודש, 6 לחודש אוקטובר.

6 לחודש ועד בכלל?

היו"ר אגרנט:

- י. ליאור: לפני ישיבת הממשלה היה דיון מכיץ שקבלו את ההחלטה: כן לגייס מילואים, לא לצייס מילואים? כן פעולת מנע, לא פעולת מנע?
- י. ידין: השאלה שלי הייתה אחרת. אני מבין, שחוץ מהדיונים המיוחדים שהיו, היו פגישות קבועות, או לא קבועות, בין ראש הממשלה ושר הבטחון בלבד. האם בישיבות כאלה היו פרוטוקליים?
- י. ליאור: יש רישומים, אבל לא הבאתי אותם, כי שם לא דברו בנושאים האלה.
- י. ידין: אני מוכן לקבל את ההודעה שלך בצורה אחרת, אם היא מוסמכת - שבכל הפגישות בין שר הבטחון וראש הממשלה, בכל הפגישות בחודשים האחרונים, לפני אוקטובר, שלא בנוכחות אנשים אחרים, לא דווח על הנושאים שקשורים ב"טרמס אוף רפרנס" של הועדה הזו? זה סטייט מנט?
- י. ליאור: כן, אני בטוח בזה. אבל כדי לתת לכם תשובה יותר מהימנה, אני מוכן לדפדף עוד-פעם בכל השיחות עם ראש הממשלה, אם אמצא משהו, אתן לכם. אם תמצא תמסור לנו.
- י. ליאור: אם אמצא אפילו מילה אחת, אעביר לכם.
- נכנצאל: דהיינו, פגישות על הסבירות של המלחמה?
- י. ליאור: דובר בפגישות האלה על פיתחת רפיה, על המדיניות כלפי הערבים, יש הרבה נושאים.
- י. ידין: עכשיו עוד שאלה, אני אציג את זה בצורה אחרת, אולי בצורה קצת מוזרה. - אתה הזכרת לנו מדי פעם בפעם את הפורמלים האלה, שבו היה נוכח גלילי, סגן ראש הממשלה, שר הבטחון, הרמטכ"ל וכו'. אתה יודע, יש דבורים בעתונות על מה שנקרא בג'רנון "המטבח של גולדה". מה שאני רוצה לדעת: האם יש לך, או ידוע לך על ישיבות

ישיבה י' (בקר)

י. ידין:

נוספות בין ראש הממשלה ושרים, או לא שרים שבהם נדונו, או הוחלטו החלטות, נאמר, מאפריל עד מאי? ואם כן, אם היו פרוטוקולים לישיבות האלה בנושאים האלה? אני לא מדבר על הנושאים - אם לזרוק או לא לזרוק את בן-אחרון. זה לא מעניין אותי.

לא, לא ידוע לי.

י. ליאור:

התשובה שלך - לא.

י. ידין:

גם המושג של החלטה הוא לא פורמלי, יכול להיות

נבנצאל:

דו-משמעי - מדברים שם על קו פעולה, ואחר כך יש החלטה

פורמלית נוספת בממשלה.

זה לא החלטות, זה יותר מידע. הכנה, רקע. לצורך זה

י. ליאור:

צריך לקבל מידע מועדת שרים לענייני בטחון.

זה לא זה

י. ידין:

מה שהצגה לפני: האם היו פורומים אחרים של שרים

י. ידין:

שבהם התקבלו החלטות נוספות בנושאים אלה? - לא.

זאת אתה יודע, שלא היו, וממילא לא היו פרוטוקולים.

י. ידין:

במילים אחרות, כל הפרוטוקולים של החיפוש עם ראש-הממשלה,

עם שר-הבטחון, או עם גילי וסגן ראש-הממשלה, וכו' וכו' שהיו להם פרוטוקולים

וכל החומר של הפרוטוקולים, לפי מיטב הכרתך, אם חמצא, זה יובא לועדה. נכון?

כן.

י. ליאור:

שאלה אחרונה: מה ההנחיות לראש המוסד, מטעם וראש הממשלה,

י. ידין:

לא משנה לי, בקשר להעברת ידיעות, בצורה גולמית

כפי שהוא מחקל לראש הממשלה?

אני מבין, שראש המוסד, באופן אוטומטי, מפיץ,

נותן את הידיעות לאמ"ן. אמ"ן בודק, מכניס ללקט ומפיץ כמובן בצורה מלוכדת.

ישיבה י' (בקר)

י. ידין:

האם היו הוראות לראש המוסד מטעמך או מטעם ראש הממשלה, שידיעות בעלות חשיבות, היות והוא גם כפוף אליכם, שידיעות בעלות חשיבות, תועברנה אוטומטית כמו שהן, גם לידיעת ראש הממשלה? מה היו ההוראות?

י. ליאור: ההוראות של ראש-הממשלה היו..

י. ידין: ההוראות הן בכתב?

י. ליאור: לא זה לא בכתב. עם ראש המוסד סוכם - שכל חומר גולמי

או ידיעות, או אומר כך - היו מספר סוכנים מיוחדים

שהידיעות שלהם היו עוברות כמז שהן אל ראש הממשלה.

י. ידין: ההוראות היו - שכל חומר גולמי, מסוכנים מיוחדים

יועברו לראש הממשלה?

י. ליאור: כן, של סוכנים מיוחדים.

י. ידין: אנחנו יודעים על כך.

היו"ר אגרנט: זאת היתה החלטה. והיו מעבירים?

י. ליאור: כן. לראש הממשלה.

י. ידין: אשאל אותך שאלה יותר חמורה: האם ידעת, מאחד הסוכנים

הסודיים ביותר האלה, ואני אזכיר את שמו - והנה

ידיעה חשובה ביותר שהגיעה ממנו, לא הועברה מהמוסד לידיעת ראש הממשלה, האם

זה בניגוד להוראות?

י. ידין: אני חושב שכן.

י. ידין: עכשיו אני אהיה ספציפי..

י. ליאור: אולי יותר מזה. אם זו היתה ידיעה מיוחדת, ולא הועברה,

אני חושב שאותו ראש המוסד, או מישהו, צריך היה לבוא

במיוחד עם הידיעה האישיה.

י. ידין: אתן לך דבר קונקרטי. אני רוצה לדעת אם ידעת, כי

התשובה שאנחנו קבלנו - שהוא לא הבין - הידיעה

שקבלנו ב-1 לאוקטובר 73, אתה מכיר את המקור המילים האלה

אומרות לך משהו?

0530

ישיבה י' (בקר)

כז.

י. ליאור:

אחד המקורות החשובים. והוא ב-1 לאוקטובר הביא ידיעות

י. יריין:

למוסד - שבעוד שבוע, למחרת, המצרים יפתחו במלחמה

באמצעות תרגיל. העניין היה נראה כל כך חשוב, אבל בניגוד מוזר למודיעין

ושלחו לו שאלה נושפת: אתה מדבר על תרגיל או מלחמה? הוא השלים את הישיעה

הזו ואמר - אני מדבר על מלחמה ולא מדבר על תרגיל. אמנם מלחמה חפרוץ תחת

הסוואה של תרגיל. עוד-פעם שאלו אותו, והגיעה תשובה ב-2.10 - חוזר ומדגיש

שהכוונה לתקוף. המסמך הזה, לפי הודעה ראש המוסד, לא הופץ במישרין לראש הממשלה.

דרך אגב, היא היחה אז באוסטריה. החשובה היחה - שהאיש במוסד החליט שהוא לא

יפיץ את זה היות ואמ"ן הפיץ הלילה את החפץ. אני רוצה לשאול: אתה ידעת על המקרה

הזה?

לא, לא ידעתי.

י. ליאור:

הוא אמר - אם אני זוכר נכון - שהידיעה הזו נכנסה

לגדאו:

ללקט היומם של אמ"ן.

לא בתור שם המקור. וכצורה כזו הגיעה ללכת ראש הממשלה.

י. יריין:

נניח, אן באותו היום היה לקט, יש הבדל גדול אם אנחנו

י. ליאור:

יודעים את הדברים האלה.

כן. ודאי.

י. יריין:

כל השנים, ראש הממשלה מקבלת, באמצעותי, אני מוכרח

י. ליאור:

להגיד לזכותה - שהיא בכל נייר כזה מעיגת מתוך החומר

בלקטשל המוסד, מכל המקורות האלה. והיא כבר מכירה את הסוכנים למיניהם. שואלת

מחענינח לדעת עליהם. ידיעה כזו בלקט הלכה לאיבוד. כאשר אם היחה, לא ידעה.

אם היחה, היה צריך להעביר אליהם. אם היחה ידיעה כזו מגיעה לידי, אני הייתי

לוקח מטוס וטס לסגן ראש הממשלה מיד עם ידיעה כזו. זה נראה אחרת מאשר לקט שמופיע

- שזה חלק מתרגיל. חלק מתרגיל, מכל הידיעות שהיו בכלל בשטח, וזה שם בכלל נעלם.

אם היחה ידיעה כזו בלקט, היא הולכת לאיבוד, מדוע הולכת

היו"ר אגרנט:

לאיבוד?

מפני שהיא לא מובלסת. אני חושב שלא היחה ידיעה

י. ליאור:

כזו ספציפית כמו שהמקור אומר. שאלנו, המקור אומר -

שזה לא חרגיל אלא מלחמה. עכשיו בלקט זה מופיע - שראו סנקים וראו זה וזה.

לא משהו יותר ספציפי? אז אתה היית רואה את זה לנדאו:

וזה היה מדליק אצלך אור אדום?

בכל מקרה, אתה ודאי זוכר, שלא הובא לך הדיעה במקור? י. ידין:

כן. אבל אני אבדוק את זה עוד פעם. י. ליאור:

המשך דבריו רשמה א.ד.

נכנצאל: דבר כזה היה צריך להופיע פעמיים: היה צריך להגיע אליכם במישרין מהמוסד, ובלקט ממילא דבר כל-כך חשוב היה

סופיע:

אני מוכן לבדוק אם זה הגיע.

י. ליאור:

ראש המוסד אמר שזה לא הובא.

ידין:

לא הובא במה שהוא קורא: בחפוצה גבוהה.

לנדוי:

המקור כמו שהוא לא הועבר, אלא הועבר לאמ"ן בלבד. אמ"ן

ידין:

העביר זאת בלקט. הוא אמר שהשיקול של האיש שלו היה:

היוח וזה בלקט.. ולכן ענית לי קודם, שההוראות היו ספציפיות, שאת הידיעות האלה חייבים להעביר בחומר הגלם.

הלקט הוא מה שמעביר אמ"ן?

היו"ר אגרנט:

זהו עיבוד. הוא לא אומר את המקור. זוהי פרפרזה.

ידין:

הוא אומר: המקור חשוב מאד.

לנדוי:

לראש הממשלה יש שיטה כזו. יש סוכנים. היא מכירה

י. ליאור:

אותם במשך הזמן, היא מתחילה לדעת מי הם, מה הם אומרים.

כאשר אני לוקח את הלקט ואני קורא שיש ידיעה, שזה לא תמרון, יכול להיות שזה היה מדליק משהו. זה אחרת לגמרי אם אני רואה ידיעה ממקור שמוערך טוב, שקיבלנו ממנו ידיעות טובות, ופחאון לא מקבלים..

הלקט אלה ידיעות של אמ"ן.

היו"ר אגרנט:

זהו לקט יומי.

לנדוי:

י. ליאור:

לקט יומי מחומצת. הוא יכול לקבל באותו יום 7 או 8 ידיעות.
הוא עושה מזה דבר אחד. כאשר את המקור הזה הוא לא מבליט,
זה נבלע בחוך החומר כולו. זוהי יותר הערכה כללית. אז אין משמעות למקור זה.
בשביל ראש הממשלה מה שחשוב הוא... ויש לי למטה חומר שקיבלתי אתמול מסוכנים.
אני יכול להראות זאת. אתם ודאי ראיתם.

היו"ר אגרנט:

אתה אומר שידיעה לא מובלסת, זה הולך לאיבוד.

י. ליאור:

אותו מקור שאמר על המלחמה ביום ו' - ראש הממשלה קרה חרשיים
לפני זה, או חודש וחצי לפני ש+ זה שהוא אמר: כן מלחמה,
לא מלחמה. לא בפגישה אחת היא שאלה את זמיר: איך אתה מעריך את המקור, הוא רציני או לא?
הנה שלוש פעמים אמר לנו, לא אמר לנו. זה עניין מאד רציני.

יריין:

האם זה נכון מבחינת הפרוצידורה המשפטית, כי נקודה זו
היא חשובה מאד, לפי דעתי, לעתיד. האם זה יהיה נכון מצדנו
לומר, שאם לא נשמע ממך אחרת, ה"סטטיסמנט שנחת/הוא מדוייק.
פה

לסקוב:

אני מבקש לתת אפשרות לישראל ליאור לבדוק זאת.

י. ליאור:

הייתי בודק אם הידיעה הגיעה.

יריין:

זהו דבר חשוב ממדרגה ראשונה.

י. ליאור:

אבדוק מתי היא הגיעה.

נבנצאל:

איך הגיעה וממי היא הגיעה?

יריין:

אינני מדבר על הלקט כרגע, אלא על מ-1 באוקטובר,
עם השלמות עד 2 באוקטובר.

י. ליאור:

אכדוק איך זה בא לידי ביטוי בלקט.

ידין:

שם מדובר במפורש שהכוונה לפתוח במלחמה. אמנם התאריך
שחוא נותן הוא 1 באוקטובר.

היו"ר אגרנט:

היתה השלמה פעמיים ב-2 - 3 באוקטובר.

ידין:

העיקר הוא, הדגש הוא, שזה לא תרגיל, זה מלחמה.

אני מבין שאנו מחליטים כפי שמציע לסקוב, שנקבל על כך

הודעה נוספת.

היו"ר אגרנט:

אני רוצה להציע שאמה תופיע פעם שניה ותגיש את המסמכים
האלה באופן פורמלי. ואם יש לך מה להשלים איזו חשובה

שנתת היום, או שאתה רוצה להציע לדייק יותר אחרי שבדקת - ויש דברים שאתה צריך
לבדוק - אז תתן את החשובה.

י. ליאור:

רשמתי לפני לבדוק ולהשלים את הדברים הכאים:

1. זה ענין הקטעים הרלבנטיים מהפגישות של ראש הממשלה

עם ראש המוסד, שאני צריך להכין.

היו"ר אגרנט:

ביחס לזה אני רוצה להעיר, שאם יש לך איזה ספקות אם זה רלבנטי
או לא, החליט שזה רלבנטי, אפילו אם יש לך ספק.

י. ליאור:

עובדה שעשיתי זאת. הנושא של ירון הוא לא בדיוק רלבנטי.

החלטתי שזה רלבנטי יכול להיות רלבנטי. סימנתי זאת כרלבנטי.

יש דברים נוספים שאינם כל-כך רלבנטיים.

היו"ר אגרנט:

רק דברים שהם בהחלט לא רלבנטיים - לא.

0535

ישיבה י' בכוכר

י. ליאור:

זה נושא אחר. בענין הדוקטרינה והסקאד - מה נאמר?

ב-26 לחודש דיון של זמיר שלא הוזמן.

לסקוב:

ידיעה שהגיעה וזמיר לא הוזמן.

י. ליאור:

שיחת דיין עם ראש הממשלה בנושא המלחמה. בדיקה נוספת.

אם היה דבר כזה - לבדוק.

בדיקה של המקור הזה ב-1 באוקטובר. האם הידיעה הגיעה למשרד

ואיך הגיעה ומתי?

ידיין:

כאשר אני אומר: 1 באוקטובר, יכול להיות שזה הגיע ב-1

באוקטובר, ותאריך החיבור היה 30 בספטמבר. 1 באוקטובר -

פלוס מינוס.

היו"ר אברנט:

זוהי ידיעה שקובעת את תאריך על פתיחת מלחמה.

י. ליאור:

בתחום הדברים האלה.

נבנצאל:

אני רוצה לחזור לשאלה ששאל לסקוב: האם תוכל לומר לנו אם

המדיניות איך להתייחס לשירותי מודיעין זרים נדונה אי-פעם

באופן שיטתי, אם היו בענין זה נוהלים, האם הועלו ספקות, חששות? האם זה נדון

במישור של ראש הממשלה?

י. ליאור:

דווקא בשנה האחרונה, לא פעם ראש הממשלה עם ראש המוסד דנו

בנושא זה של היחסים עם השירותים הזרים. בעיקר - אולי הסיבה

העיקרית הייתה - שהיתה החמרה, או אפשרות של החמרה היחסים בינינו לביין השירותים

למיניהם לאור המלחמה בחבלנים בחו"ל. בשנה האחרונה זה עלה מדי פעם לאחר המצב

המיוחד שלנו בחו"ל ומאבקנו, מלחמתנו, בחבלנים בחו"ל. כאשר אני מדבר על שירותים;

זה לא עם כל העולם. לא עם כולם - אוחם יחסים ואותם קשרים. יחסים שונים לגמרי

0536

[ ]
מדי פעם נושאים אלה עלו לדיון. היא שמעה

את המצב, את הסקירות. גם קבעו איזו שהיא מדיניות.

הועלה גם החשש שאולי לא כדאי למסור [ ] נבנצאל:

את כל הערכות שלנו?

כל זה מופיע בפרטיכלים של השיחות של ראש הממשלה עם ראש המוסד? ידין:

האם הנושא הזה ששאל עליו נבנצאל נמצא בפרטיכלים? אתה אומר שזה

עלה בשיחות. אם כן - חכנים זאת גם כן בחומר לבדיקה.

היחסים עם שירותים זרים. י. ליאור:

חדוגמה וקונקרטיה ביוחר כמעט, שערב המלחמה העברנו לאמריקאים נבנצאל:

העכה שלנו, שחרגילים אלה לא ייהפכו למלחמה. השאלה היא:

האם לא צריך היה להעלות את המשש שבאופן כזה המצרים יודעים מהי הערכה שלנו,

ויודעים שאנו לא מוכנים? זוהי רק דוגמה אחת של המשמעות שיכולה להיות לכך.

רציתי להבין נכון: לראש אמ"ן, שהוא פיגורה מרכזית בהערכות,

לא היחה ואין גישה ישירה לראש הממשלה, אלא רקדרך שר המבחון?

י. ליאור: כן.

ולראש הממשלה אין גישה ישירה אלין? נבנצאל:

אין. בטח שאם היא היחה מבקשת, אין בעיה שהוא יבוא. ראש

הממשלה יכולה להזמין כל אחד שהיא רוצה, בצינורות. לפנות לשר

הבסחון. אוחו דבר גם ראש אמ"ן.

0537

היו"ר אגרנט:

בדרך-כלל לא היו פגישות רק בין ראש הממשלה וראש אמ"ן.

י. ליאור:

לא היו פגישות כאלה, פרט לפגישות או במסגרת הממשלה, או פגישות יותר מצומצמות, ששם ראש אמ"ן העלה את הדברים.

נבנצאל:

בתחום אחר: מהו היקף החומר שראש הממשלה עצמה צריכה להתייחס אליו יום-יום, בימי מחיחות?

י. ליאור:

שאלה טובה.. סליחה. זה לא רק חומר מודיעיני, אלא גם חומר אחר. בוודאי יבוא אחר-הצהרים חברי מרכזי בזית ויאמר לכם.

יש מברקים כל יום כאלה או אחרים, חומר מדיני רב. כמוכך שיש דברים שהם מידיים ודחופים - בכל שעה ובכל עת הייתי לוקח את הידיעה לכל מקום שהיא היחה, אם זה בטלפון, אם הייתי נכנס אליה, רץ אליה, מדבר איתה ומציג לה.

הערכות כלליות, סקרים וסקירות - ויש לה מזוודה מיוחדת עם

חומר - היינו מכינים ומסמנים לה. בערב או שאנו יושבים יחד, או שהיא היחה יושבת רק עם חלק מהעובדים, ועוברים וקוראים את החומר, או שהיא קוראת ~~החומר~~ בעצמה את החומר ומסמנת את הדברים.

למעשה, דברים מידיים הקשורים בהיערכות מלחמה וכל הכרוך בכך -

בכל שעה, בכל עת ובכל אמצעי היינו מביאים זאת לידיעתה. דברים שלדעתנו, שחשבנו שהם יכולים להמחין חצי יום או יום - היינו נוהגים לה במשך היום שתוכל לקרוא.

נבנצאל:

לא שאלתי מבחינה ~~היא~~ איכותית, אלא כמותית. כמה חומר צריכה ראש הממשלה לעכל ביום אחד?

י. ליאור:

זה לא כל יום. גם חומר מודיעיני, אחרי כל מיני בדיקות, הוכן כך שראש הממשלה תוכל לקרוא אותו די מהר. ראיתם את הסקירות

למיניהן. יש חמיד עמוד אחד צהוב, שהוא נותן את הדבר העיקרי, אם זה עמוד
או שנים. אך לפעמים, או שהיא בעצמה פותחת - אם היא רוצה לברוק אח הדברים או
לראות בעצמה מה אומר הפירוס - היא יכולה לראות בעמודים הלבנים פירוס נוסף.
זהו חומר שהוש רב. יש ימים שזה רק 3+4.

במלחמה זה משהו אחר. היא היתה שקועה כולה במלחמה,

מבוקר ועד מאוחר בלילה.

נבנצאל: בזמנים של מתיחות מסוימת, לא מלחמה ולא רגיעה.

י. ליאור: אם ראש הממשלה יכולה לקרוא חומר כשעה ליום - זה היה סביר.

נבנצאל: היתר לוחצים על זמנה. משאירים לה את השעה. היא צריכה

לנהל עוד דברים. היא מקבלת חומר ממשרד החוץ, מיברקים.

י. ליאור: לכן אמרתי שלא חמיד היא קראה את הכל. לכן אח הדברים
המידיים הדחופים היינו מביאים לפניה. אבל לא אח כל החומר.

נבנצאל: אם היא לא הספיקה לגמור לקרוא אח החומר המונח, היה

תהליך שבו ככל-זאת היא עוד פעם ראתה אותו?

י. ליאור: היינו מחזיקים זאת מספר ימים עד שיכלה להגיע לחומר.

נבנצאל: שאלה אחרונה שאני רוצה לשאול אותך, בדשות היו"ר, לתשובה

ראשונית, את התשובה הסופית נקבל מראש הממשלה, אני מניח.

אני מעוניין לשמוע איך אתה רואה את מעמדה של ראש הממשלה בענינים אלה, באבחנה

מהממשלה בתור שכזו, באבחנה משר הבטחון.

היו"ר אגרנט: לא הייתי שואל זאת.

- יש לי בקשה אליך. אמרת שניחנו הוראות בעל-פה לראש המוסד להעביר במישרין כל חומר..
- היו"ר אגרנט:
- כל החומר החשוב.
- י. ליאור:
- אולי בכל-זאת תברוק אם יש מסמך או דבר כזה?
- היו"ר אגרנט:
- אתה רוצה הוראה בכתב?
- י. ליאור:
- כן.
- היו"ר אגרנט:
- או סיכום של דיון. האם יש דבר כזה?
- לסקוב:
- בענין מסוג זה, במשך הזמן, יכול להיות שראש המוסד ירצה לחקור אותך בקשר עם הודעה זו.
- י. ליאור:
- אני מבין.
- כול להיות.. (י. ידין: יכול להיות שלא)
- היו"ר אגרנט:
- כול להיות שהוא יוכל לחקור אותי.
- י. ליאור:
- אנו לא מביאים זאת כרגע לידיעה עד שלא תמציא לנך הודעה. זה ענין עקרוני.
- י. דיין:
- אגיד יותר מזה: מאז אני זוכר, מאז באתי לעבודה, אני זוכר שכל ראש מוסד כך נהג. (ידין: גם אני זוכר.)
- י. ליאור:
- אני מנסה להיזכר איפה יכול להיות כתוב דבככזה. אנליודע שכך זה נקבע.
- מאז אני באתי לעבודה ב-1966, אני זוכר שאשכל הידיעות החשובות של ראש המוסד היו מוכאות.

0547

- לסקוב:
בוויכוח שהיה בין עמית ואיטר בתקופה של אשכול,
דומני שזה היה אחד הנושאים, אולי שם הוא קבע זאת עוד פעם.
- י. ליאור:
כאשר אני באתי - איטר היה, זה שהוא קיבל את כל החומר -
אני אומר כבר, כתוצאה מזה שאיטר הלך - החומר המשיך
לזרום.
- ידין:
אציג את השאלה בצורה אחרת: העובדה שבמשך כל השבועות
האלה היה המוסר מעביר חומר גולמי ^{ישיבת} לראש הממשלה,
בלי קשר * אם זה היה בלקס או לא - זוהי עובדה?
- י. ליאור: כן.
- ידין: היו מעבירים הרכה?
- י. ליאור: כן, הרכה.

אחרי-כן - אג.

6.12.73

א.ג.

0541

לנדאו :

כיום אין ועדת שרים לעניני בטחון?

י.ליאור:

כן, כל הממשלה זה ועדת שרים לעניני בטחון.

לנדאו:

כן, אבל לא במחוקנת שהיתה בימי ל.אשכול - אז היחה ועדה יוחר
מזומצמת.

היו"ר אגרנט:

אין ועדה מזומצמת?

י.ליאור:

אין. בזמנו של לוי אשכל, חלק מהשרים לא היו בוועדת שרים לעניני
בטחון.

לנדאו:

אני מדבר על התכן ולא על השם. כשהממשלה דנה בעניניבטחון,
היא הופכת לוועדת שרים לעניני בטחון כדי להגביר את סודיות

הדיונים.

י.ליאור:

אבל, רמת הדיונים, אותם הדברים שהובאו לפני ועדת שרים לעניני
בטחון, אותם הנושאיםמובאים היום לפני ועדת שרים לעניני בטחון

במסגרת הממשלה.

י.א.נבנצל:

מתי חל השינוי?

י.ליאור:

עם הרכב הממשלה החדשה, ראש הממשלה החליטה שועדת שרים תמשיך
להתקיים במחוקנת הממשלה כלה.

לנדאו :

לא חל שינוי במהות הנושאים ודרגת הנושאים המובאים עכשו בפני
הממשלה כלה ופה שהובא בזמנו בפני הגוף הזומצמ?

י.ליאור:

מא אחוז אותם דברים.

לנדאו :

מתעוררת השאלה כיצד נוצר הגוף הזומצם הקיים היום, ז"א ראש
הממשלה, השר אלון, גלילי ודיין? כיצד הדבר הזה נוצר? מתי הוא

לנדאו : מחי הוא נוצרי

י.ליאור: גוף כזה, עד כמה שאני זוכר, תמיד היה קיים, ז"א גם בחקופת ל.אשכל כשהוא צריך היה לפני שהלכו לוועדת שרים לענייני בטחון, כדי לשמוע ולהתכונן, ראש ממשלה צריך להיות מוכן כדי לדעת מה הוא צריך להציג ולסכם, ויגאלאלון בחקף היותו סגן ראש הממשלה תמיד היה מוזמן לדברים האלה. גלילי, בתור שר ללא תיק, שהיה צמוד לראש הממשלה, היה מוזמן. ראש הממשלה, בהתיחסות מוקדמת, גם לוי אשכל וגם גולדה מאיר ראש הממשלה - תמיד היתה מסגרת מצומצמת שזה בסמכותה של ראש הממשלה לקבוע את מי היא רוצה להזמין לכך.

לנדאו: זה עוד מאותם זמנים שהיחה ועדה מצומצמת לענייני בטחון.

באיזה מדה זה היה ממוסדי? פרוטוקוליסהתנהלו מפגישות אלה?

י.ליאור: ראש הממשלה מקימת פגישות כאלה בכל יום שחי פגישות, לאו דוקא בענייני בטחון. היא יכולה מחר לקיים דיון בנושא כלכלי ויכולה לזמן לפגישה הזאת שני שרים שהיא חושבת שהם מתאימים לנושא הזה ויכולה להזמין מומחים ויכולה תמיד לקבוע הרכב בהתאם להרגשה וזה אני מציע לא לשאול אחי אלא את ראש הממשלה.

י.ידין: שר החוץ לא היה משתתף בוועדות אלה? בדיוניסאלה?

י.ליאור: לא השתתף בהתייעצויות ודיונים אלה הנוגעים לענייני בטחון.

היו"ר אגרנט: בקשר לסלקציה של הנושאיםשאתה עושה בדיונים עם ראש המוסד,

אחה חוציא את הפרטים הרלבנטיים. אולי אתה יכל להוסיף, -

אם זה נוח לך - רשימה של הנושאים שאחה לא כללח. אחה מבדיר אותם בצורה כללית לאצריך פרטים.

- י. ידין : כגון פעילות בענין פח"ע.
- היו"ר אגרנט : יכל להיות שנהיה מעונינים בנושא הזה.
אנחנו קבלנו את השיקול שאחה הבאת את זה ותוכל לעשות את זה.
- י. ליאור : אני מבין שאני משוחרר מלחפש אחרי הוראות בכתב לראש המוסד להגיש את החומר. אני זוכר שזה תהליך שזה נמשך.
- ח.לסקוב : אולי תמצא איזה קצה של פרוטוקול.
- י. ידין : אם יט מסמך - לא מזיק. אולי תמצא איזה פרוטוקול. תמצא - תמצא.
- היו"ר אגרנט : לפעמים הזכרון מטעה.
- י. ליאור : יש לי כמה דברים שאני רוצה להשאיר היום. לדעתי, אלה דברים חשובים. אני, מתוך הבנת הענין רוצה להגיש ~~תשאיתא תשאיתא תשאיתא~~
- לוועדה חומר.
- היו"ר אגרנט : (המוצב אשר סומן קדם מ.ס. 55 צריך להיות 56)
העד מביש סטנוגרמות ורישומים מדיוני ראש הממשלה עם שר הבטחון, הרמטכ"ל, ראש אמ"ן וראש המוסד. כל זה - מוצג מ.ס. 57.
- י. ליאור : בקשר לישיבת הממשלה, צריך לבקש את זה ממשכיר הממשלה.
- י.א. נבנצל : מה עם הדיון הארוך הזה?
- י. ליאור : ב-3 לחדש, זה ראש הממשלה עם מספר שרים והרמטכ"ל.

היו"ר אגרנט:

מה הרקע הביוגרפי שלך?

י.ליאור:

אני משרת כעת בשרות הבטחון, בענייני בטחון כ-32 שנה. החלתי בהגנה בשנת 1937, בשנות ה-40 עברתי קורס מ"כים אני יליד 1921 ומשנת 1940 למעשה עברתי קורס מ"כים, נשלחתי לקורס קצינים כ-1943, מ.כרמל היה מפקד הקורס, גויסתי לפני זה למנגנון ההגנה ומאז אני בחגנה. ערב מלחמת העצמאות הייתי סגן מפקד גדוד, אחר כך מפקד גדוד, סגן מפקד חטיבה, אחר כך הייתי בחפקידי מטה, קצין אג"ם פיקודי, גמרחי את פו"מ, הדרכת בפו"ם, הייתי במטה הכללי באגף מבצעים, ראש א.כ.א פרט, מפקד לענייני מחוז חל-אביב.

י.א.נבנצל:

היה לך שבחון להשחלמוח באוניברסיטה אובחן"ל במשהו?

י.ליאור:

שנה אחת יצאתי ללימודים באוניברסיטת תל-אביב, למדתי הסטוריה והוחזרתי לתפקיד של א.כ.א - פרט, קראו לי באפן דחוף.

היו"ר אגרנט:

אתה יודע שהדיונים של הועדה הם בהחלט סודיים, לכן אנו מבקשים לא לדבר על חכך הדיונים עם איזה גורם שהוא, אפילו

עם אשתך.

(ה פ ס ק ה)

היום 3.12.73 הגיש למנכ"ל הו"ר
 מוצגים: ו.ה.י.צ.א.ר א.כ.א ריש התמנה
 ? מ"ח 7.10.73 10104331
 2 תלמידי-אמית - הו"ר ב.צ.ר, י.ש.י.
 מלמך 57 10.